

भारताच्या हायड्रोजन ट्रेनची जगभरात चर्चा

नवी दिल्ली : भारतीय रेल्वेने अजून एक मोठी कामगिरी फते केली आहे. भारतीय रेल्वे विभागाने जगातील सर्वात शक्तिशाली हायड्रोजन ट्रेन विकसित केली आहे. रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांनी गुरुवारी याविषयीची माहिती दिली. भारतीय रेल्वेने हायड्रोजन इंधनावर चालणारे ट्रेन इंजिन जगातील सर्वाधिक हॉर्स पॉवरचे इंजिन आहे. जगातील केवळ चार देशांकडेच असे ट्रेन इंजिन आहे. ते पण ५०० ते ६०० हॉर्स पॉवर दरम्यान असलेल्या इंजिनांचे उत्पादन करतात. तर भारतीय रेल्वेने स्वदेशी तंत्रज्ञानाचा वापर करत हे इंजिन विकसित केले आहे. या इंजिनाची क्षमता १२०० हॉर्स पॉवर अशी आहे. रेल्वे मंत्री वैष्णव यांनी सांगितले

▶▶ पान २ वर

कृषीवल

रायगड, शनिवार, दि. ११ जानेवारी २०२५

किंमत ४ ₹

जरांगे पाटलांची प्रकृती बिघडली

जालना : बीडच्या मस्साजोगच सरपंच संतोष देशमुख यांची निवृत्तीपणे हत्या करण्यात आली. या हत्येनंतर राजकीय वातावरण ढवळून निघालं आहे. गेल्या काही दिवसांपासून संतोष देशमुख यांना न्याय मिळावा या मागणीसाठी सातत्याने मोर्चे काढले जात आहेत. या मोर्चांला सर्वपक्षीय नेते हजेरी लावत आहे. मराठा समाजाचे नेते मनोज जरांगे पाटील हे देखील संतोष देशमुख यांच्या मारक्यांना अटक करावी अशी मागणी करत आहेत. त्यातच आता मनोज जरांगे पाटील यांची प्रकृती बिघडली आहे. त्यांना उपचारासाठी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे. संतोष देशमुख यांच्या हत्येच्या निषेधार्थ आज जालनात

▶▶ पान २ वर

वेधक

शाळेत अल्पवयीन मुलीची आत्महत्या

मुंबई : मुंबईतल्या एका आंतरराष्ट्रीय दर्जा असलेल्या शाळेत अल्पवयीन मुलीने आत्महत्या केल्याची घटना घडली. या मुलीचा मृतदेह शाळेच्या प्रसाधनगृहात आढळून आला. ही मुलगी ११ वीला शिकत होती. तिने बुटाच्या नाडीने गळफास घेऊन आत्महत्या केल्याची माहिती पोलीस निरीक्षक रवींद्र पाटील यांनी दिली. या प्रकरणात आरे पोलीस ठाण्यात आत्महत्येचा गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. ११ वीत शिकणारी ही मुलगी गेल्या दोन ▶▶ पान २ वर

नृत्यशिक्षकाला पोलीस कोठडी

पुणे : कर्जत येथील नामांकित शाळेत अल्पवयीन बालकांवर अनैसर्गिक लैंगिक अत्याचार करणाऱ्या नृत्य शिक्षकाने या अत्याचाराचे चित्रिकरण केल्याचे पोलिसांच्या तपासात निष्पन्न झाले आहे. गुन्हाच्या पुढील तपासासाठी न्यायालयाने शिक्षकाला १३ जानेवारीपर्यंत पोलीस कोठडी सुनावली आहे. या प्रकरणी नृत्य शिक्षकाच्या विरोधात दोन गुन्हे दाखल आहेत. त्यापैकी पहिल्या गुन्हात न्यायालयीन कोठडीत असलेल्या ▶▶ पान २ वर

धान्य स्वस्त, नागरिक स्वस्त

। अलिबाग । प्रतिनिधी । रायगडमध्ये एक हजारहून अधिक स्वस्त धान्य दुकाने आहेत. सुमारे चार लाखहून अधिक लाभार्थी आहेत. या लाभार्थ्यांना स्वस्त धान्य दुकानातून तांदूळ, गहू बरोबरच इतर वेळेला साखर, डाळ आदी जिनस दिल्या जातात. गोरगरीबांना उभारी देण्यासाठी हा उपक्रम गेल्या अनेक वर्षांपासून आहे. स्वस्त धान्य दुकानातून मोफत धान्य दिले जाते. या योजनेचा लाभ घेणाऱ्यांची संख्यादेखील प्रचंड आहे. परंतु अनेक गावे, वाड्यांपासून स्वस्त धान्य दुकाने लांब असल्याने लाभार्थ्यांना पायपीट करावी लागते. काही लाभार्थी पाच ते सात जणांचा ग्रुप करून शिक्षा व अन्य वाहाने धान्य त्यांच्या घरापर्यंत पाठवण्याची व्यवस्था करतात. त्यासाठी लाभार्थ्यांना अधिक पैसे मोजावे लागत आहे. पनवेल तालुक्यातील ७१ ग्रामपंचायत हद्दीतील तब्बल ३२ गावांमध्ये रास्त भाव धान्य दुकान

नवीन दुकानाची मागणी करूनही मान्यता देण्यास टाळाटाळ रायगड जिल्ह्यातील ग्रामीण भागाची लोकसंख्या १६ लाखहून अधिक असून दोन हजारहून अधिक गावे, वाड्यांचा समावेश आहे. जिल्ह्यात वेगवेगळ्या ठिकाणी रास्त भाव दुकाने आहेत. परंतु गावे, वाड्यांपासून ही दुकाने दोन ते चार किलो मीटर दुर असल्याने अनेकांना धान्य आणण्यासाठी आर्थिक भुईड बसते. त्यामुळे काही गावांतील नागरिकांनी नवीन दुकानासाठी अर्ज केले होते. परंतु वेगवेगळी कारणे दाखवून या दुकानांना परवानगी देण्यास आली नसल्याची माहिती समोर येत आहे. प्रशासनाकडून मान्यता देण्यास टाळाटाळ होत असल्याची प्रतिक्रिया नागरिकांकडून उमटत आहे. नसल्याचे समोर आले आहे. त्यामुळे नागरिकांना इतर गावांमध्ये धान्य आणण्यासाठी जावे लागत आहे. यात काही आदिवासी वाड्यांचा देखील समावेश आहे. निताळे, कोळवाडी, खैरवाडी, तामसई, कोडले, दुदुराई, देहगं, वाघाची वाडी, गाडे, आंबिवली, विहिघर, शिलोत्तर रायचूर, डेरवली, कोळखेपेट, माची प्रबळ, शेडूंग, पोयंजे कातकरवाडी, जाताडे, दापिवली, चिरवत, देवळोली बुद्रुक, पारगाव डुंगी, वाघिवली, तरघर, पाडेघर, सोनखार,

पनवेलच्या ३२ गावांमध्ये धान्य दुकानाचा अभाव

लाभार्थ्यांना धान्यासाठी करावी लागते दोन ते चार किलोमीटरची पायपीट

“ नवीन रास्त भाव दुकानासाठी शासनाकडून जाहीरनामा काढण्याचे वेळेवेळी आदेश येतात. सध्या त्याबाबत काहीच आदेश आले नाहीत. परंतु ज्या नागरिकांना दुकान लांब पडत असेल, त्या गावांतील नागरिकांनी तहसीलदार यांना नवीन दुकानासाठी अर्ज करावे. त्यानुसार पुढील कार्यवाही केली जाईल. सर्वज्ञाव सोनावणे - जिल्हा पुरवठा अधिकारी

खारकोपर, कर्नाळा, घेराकिल्ला माणिकगड, कालीवली, माडभुवन, कोरळ या ठिकाणी रास्त भाव धान्य दुकान नसल्याची माहिती पुरवठा विभागाकडून देण्यात आली. त्यामुळे नागरिकांना इतर गावांमध्ये हेलपाटे घालत धान्य घेण्यासाठी जावे लागते. मोफत धान्य घेण्यासाठी शिक्षा किंवा इतर वाहन करून त्यांना शंभर ते दीडशे रुपये देऊन प्रवास करावा लागतो. गेल्या कित्येक वर्षांपासून प्रशासनाला प्रत्येक गावांमध्ये रेशिंग दुकान सुरू करण्यात ▶▶ पान २ वर

पतीने केली पत्नीची हत्या

। खोपोली । प्रतिनिधी । अज्ञान कारणावरून पतीने पत्नीचा ओढणीच्या सहाय्याने गळा दाबून खून केल्याची घटना खोपोली शहरातील लौजी परिसरात घडली आहे. शितल गणेश घोडके (२८) असे मृत पत्नीचे नाव आहे. गणेश दादासाहेब घोडके (३२) हा घटनास्थळावरून पसार झाला होता. या घटनेमुळे खोपोलीत खळबळ उडाली. ही घटना बुधवारी (दि.८) रात्री घडली. खोपोली पोलिसांनी अवघ्या बारा तासांत पतीला साताऱ्यातून ताब्यात घेतले. खोपोली पोलिसांकडून माहितीनुसार,

खोपोलीत उदय विहार भागात सुखकर्ता अपार्टमेंटमध्ये गणेश घोडके व त्याची पत्नी शीतल घोडके हे मागील तीन चार महिन्यांपासून राहत होते. लग्नाला पाच वर्षे झाली तरी त्यांना मुलबाळ नव्हते. दोघे पती-पत्नी एकमेकांवर चारित्र्यावरून संशय घेत होते. त्यामुळे त्यांचे कायम भांडण होत. बुधवारी रात्री त्यांच्यामध्ये कडाक्याचे भांडण झाले. गणेशने पत्नी शीतल हिचे डोके दोन-तीन वेळा भिंतीवर आपटले. त्यानंतर तिचा गळा आवळला. त्यात तिचा जीव गेला. पत्नीची हालचाल होत नाही, हे पाहून त्याने त्याच्या

मित्राला आशुतोष देशमुख यांस फोन करून बोलावले व घडलेला प्रकार सांगितला. आशुतोषने गणेशला पोलिसांत जाण्याबाबत सांगितले. पण गणेश काही तयार झाला नाही. तेव्हा आशुतोष खोपोली पोलीस ठाण्यात आला. दरम्यान, गणेशने पत्नीचा मृतदेह बाथरूममध्ये टाकला व तो आपली कार घेऊन पसार झाला. पोलीस घटनास्थळी गेले असता त्यांना शीतलचा मृतदेह बाथरूममध्ये सापडला. पण गणेश मिळून आला नाही. गणेश आपली कार घेऊन साताऱ्याच्या दिशेने जात असल्याचे समजताच सातारा टोल नाक्यावर ▶▶ पान २ वर

आईनेच केली लेकराची हत्या

मुंबई : एका ३६ वर्षीय महिलेने तिच्या १० वर्षाच्या मुलाची वापरने गळा आवळून हत्या केल्याचा धक्कादायक प्रकार उघडकीस आला आहे. मुंबईतील वांद्रे परिसरात गुरुवारी संध्याकाळी ही घटना घडली. अभिलाषा औटी असं या महिलेचं नाव आहे. महत्वाचं म्हणजे आरोपी महिलेला स्क्रिडोफेनिया हा आजार असून त्यातून तिने ही हत्या केल्याचं पुढे आलं आहे. याप्रकरणी आता पोलिसांनी महिलेविरोधात गुन्हा दाखल केला आहे. मिळालेल्या ▶▶ पान २ वर

बदलापूर-खोपोली लोकल बंद

। कर्जत । प्रतिनिधी । मध्य रेल्वेच्या कर्जत येथील यार्डमध्ये सुधारणा तसेच कर्जत स्थानकावरील पायाभूत कामे पूर्ण करण्यासाठी रविवारी (दि.१२) विशेष वाहतूक ब्लॉक घेण्यात आला आहे. ब्लॉक कालावधीत बदलापूर-खोपोली लोकल सेवा बंद ठेवण्यात येणार आहे. त्यामुळे अनेक लोकल अंशतः रद्द करण्यात येणार आहेत. मध्य रेल्वेवरील पळसधरी आणि भिवपुरी रोड स्थानकांदरम्यान अप, डाऊन आणि मधल्या मार्गिकेवर रविवारी दुपारी १.५०

ते ३.३५ या कालावधीत ब्लॉक घेण्यात आला आहे. ब्लॉक कालावधीत बदलापूर-खोपोली स्थानकांदरम्यानची लोकल सेवा बंद करण्यात येणार आहे. रविवारी दुपारी १२.२० वाजता सुटणारी सीएसएमटी खोपोली आणि सुटणारी सीएसएमटी-कर्जत लोकल अंबवनाथपर्यंत चालवण्यात येणार आहे. दुपारी १.५० वाजता सुटणारी सीएसएमटी-कर्जत लोकल बदलापूरपर्यंत चालवण्यात येणार आहे. रविवारी दुपारी ▶▶ पान २ वर

१३ जानेवारीपासून विद्यार्थ्यांची नोंदणी

८ हजार ६२४ खासगी शाळांची आरटीई पोर्टलवर नोंद

। रायगड । प्रतिनिधी । आपल्या पाल्यास चांगल्या इंग्रजी शाळेत प्रवेश मिळावा, अशी इच्छा गरजू पालकांची असते. यासाठीच राईट टू एज्युकेशन अंतर्गत प्रवेश दिले जातात. आरटीई प्रवेश प्रक्रियेचा पहिला टप्पा पूर्ण झाला आहे. आता विद्यार्थी नोंदणी सुरू होणार आहे. त्यासाठी १३ जानेवारी ही तारीख निश्चित करण्यात आली आहे. राज्यातील ८ हजार ६२४ खासगी शाळांनी आरटीई पोर्टलवर नोंद केली असून त्या माध्यमातून १ लाख ५ हजारवर जागा उपलब्ध होणार. शाळा नोंदणीचा पहिला टप्पा पूर्ण झाला असून १३ जानेवारीपासून विद्यार्थी नोंदणीस सुरुवात होणार

आहे. या वर्षी १८ डिसेंबरपासून शाळा नोंदणीची प्रक्रिया सुरू झाली होती. मात्र, यात उदासीनता दिसून आल्याने अपेक्षित नोंदणी शाळा पातळीवर झाली नव्हती. म्हणून ४ जानेवारीपर्यंत मुदत वाढवून देण्यात आली होती. आता पुन्हा एकदा मुदतवाढ मिळाली आहे. सध्या अनेक शाळांची प्रवेश प्रक्रिया सुरू आहे. प्रवेश प्रक्रिया सुरू करीत जानेवारीत ती पूर्ण करण्यात येते. ▶▶ पान २ वर

राज्य मंडळाकडून बारावीच्या परीक्षेचे प्रवेशपत्र उपलब्ध

। पुणे । वृत्तसंस्था । महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे (राज्य मंडळ) फेब्रुवारी-मार्चमध्ये घेतल्या जाणाऱ्या बारावीच्या परीक्षेचे प्रवेशपत्र शुक्रवारपासून (दि.१०) पासून ऑनलाईन उपलब्ध होणार आहे. शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालयांनी प्रवेशपत्र मुद्रित करून विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्याच्या सूचना देण्यात आल्या असून, त्यासाठी कोणतेही वेगळे शुल्क आकारू नये, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. राज्य मंडळाचे सचिव देविदास कुलाळ यांनी प्रसिद्धपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली. राज्य मंडळातर्फे बारावीची लेखी परीक्षा ११ फेब्रुवारी ते १८

युवराज पाटील

यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा

शुभेच्छुक

कृषीवल परिवार

ऑनलाईन आर्थिक लुट करणाऱ्याचा उपद्रव

। अलिबाग । प्रतिनिधी । अलिबाग तालुक्यातील वावे, उसर परिसरात एका भामट्याने ऑनलाईन आर्थिक लुट करणाऱ्याचा उपद्रव सुरू केला आहे. मासळी विक्रेत्यांपासून भाजी व हॉटेल व्यवसायिकांना टारगेट करून त्यांच्याकडून आर्थिक लुट करीत असल्याचा प्रकार घडत आहे. याबाबत रेवदंडा पोलिसांकडे माहिती देऊनही पोलिसांकडून कोणतीही कारवाई केली जात नसल्याचा आरोप व्यवसायिकांकडून करण्यात येत आहे. पोलिसांच्या या भूमिकेबाबत नाराजीचे सुर उमटत असून चोरट्यांना पोलिसांकडून अभय दिला जात आहे, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे.

पोलीस अंमलदाराचा अजब कारभार

ऑनलाईन आर्थिक लुट करणाऱ्याविरोधात तक्रार करण्यासाठी व्यवसायिक पोलीस ठाण्यात दाखल झाले. त्याठिकाणी असलेल्या महिला अंमलदारांच्या ही बाब लक्षात आणून दिली. तक्रार करू नका, त्याला शोधून आणतो. त्यानंतर तुम्हाला बोलावले जाईल .त्यावेळी तुम्ही पोलीस ठाण्यात या असे समगून पोलीस अंमलदारांनी कारवाई करण्यास टाळाटाळ केली. पोलीस अंमलदारांच्या अजब कारभाराबाबत आश्चर्य व्यक्त केला जात आहे.

कृषीवल महाराष्ट्रातील नं १ हळदी कुंकू समारंभ

दिवस मानाचा, सौभाग्याचा...! सन्मानाचा अन् अस्मितेचा...!

काव्या

ज्ञानदा रामतीर्थकर

मंजिरी

पूजा विरारी

सत्या

आकाश नलावडे

लघानंतर होईलच प्रेम

येड लागलं प्रेमाचं

साधी माणसं

सह प्रायोजक

१६ जानेवारी २०२५ सायं ४.०० ते ७.००

पी. एन. पी. नाट्यगृह अलिबाग

वर्षभरापूर्वी विद्यमान खासदारांच्या हस्ते उद्घाटन

वडवली शाळेतील मुलांचे भवितव्य अंधारात

। दिधी । वार्ताहर ।
श्रीवर्धन तालुक्यातील वडवली गावातील जिल्हा परिषदेच्या मराठी शाळेते गेल्या वर्षभरापासून वीजपुरवठा खंडीत आहे. जानेवारी २०२४ मध्ये या शाळेच्या इमारतीचे खा. तटकरे यांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात आले होते. मात्र, वर्ष झाले तरी शाळेतील वर्ग खोल्या अंधारातच आहेत. विशेष म्हणजे वडवली हे सांसद आदर्श ग्राम योजनेतर्गत दत्तक घेतलेले गाव आहे.

वडवली गावातील अत्यंत जुनी व जीर्ण झालेली जिल्हा परिषदेची मराठी शाळा मोडकळीस आली होती. शाळेची धोकादायक स्थिती पाहता खा. तटकरे यांनी सीएसआर फंडातून शाळेच्या इमारतीचे नुतनीकरण केले. गेल्यावर्षी इमारतीचे उद्घाटन

काही महिन्यांपासून विद्यार्थ्यांना अंधारातच बसावे लागत आहे. वीज नसल्याने ई-लर्निंग सारख्या अत्याधुनिक शैक्षणिक प्रणालीचा बटव्याबोळ झाला आहे. याशिवाय

डिजिटल शाळेचा देखील बोजवार उडाला आहे. या शाळेतील विद्यार्थ्यांची पटसंख्या साडेतीनशे इतकी आहे. एकीकडे जिल्हा परिषद शाळेत मुले

“ वडवली शाळेते वीजपुरवठा नसल्याबाबत मला माहित नाही. मात्र, वर्गखोल्यांतील लाईट फिटिंग बाबत पाठपुरावा घेतला जाईल. शाळेते कायमस्वरूपी मुख्यध्यापक मिळाले यासाठी देखील पाठपुरावा घेतला जात आहे. – पुनित गुरव, शिक्षणाधिकारी, अलिबाग

“ वडवली शाळेते वर्षभर वीजपुरवठा नाही. विद्यार्थ्यांच्या वर्गखोल्या लाईट शिवाय कशा राहू शकतात? विद्यार्थ्यांचे भविष्य कसे घडवणार? याबाबतील शिक्षणाधिकाऱ्यांकडे बोलणे झालेले आहे, पत्र देखील दिले आहे. मात्र, त्यावर अद्याप कार्यवाही नाहीच. – सुनील नाकती, ग्रामस्थ

कमी झाल्याचा कांगावा करत आहे आणि जिथे मुले शिकत आहेत तेथे सुविधा न देण्याच्या जिल्हा परिषद विभागाच्या दुडूपी भूमिकेवर ग्रामस्थ संताप व्यक्त करत आहेत. ग्रामीण भागातील जि.प.चा शाळा टिकाव्यात आणि विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळून त्यांची शैक्षणिक

गुणवत्ता वाढावी यासाठी राज्याच्या शिक्षण विभागाकडून दरवर्षी लाखो रुपये खर्च केले जातात. मात्र, प्रत्यक्षात गोगरीब सर्वसामान्य नागरिकांच्या मुलांना त्यांच्या मुलभूत सोयीसुविधा मिळत नसल्याचे या प्रसंगातून अधोरेखित होत आहे.

रयायनीतील प्रवासी वर्गाची गैरसोय

रसायनी : पाताळगंगा औद्योगिक क्षेत्रात नवनवीन कारखानदारी येत असल्यामुळे याठिकाणी कामानिमित्त मुंबई, नवी मुंबई, पनवेल, बेलापूर येथून प्रवासी ये-जा करत असतात. कोरोना काळात नवी मुंबई महानगरपालिकेने प्रवाशांचा वाढता कल लक्षात घेता रसायनी (वाशिवली) ते सीबीडी बेलापूर अशी बससेवा सुरू केली होती. परंतु, या बससेवेचे सुव्यवस्थित वेळापत्रक नसल्यामुळे रसायनी विभागात कमी प्रमाणात बससेवा उपलब्ध होत आहे. संध्याकाळच्या वेळेत येथे येणाऱ्या प्रवासी वर्गाची प्रचंड गैरसोय होत आहे. शिवाय रसायनीकडे येणाऱ्या एनएमएमटीची बस स्त्यावर कोठेना कोठे बंद पडल्याचे चित्र दिसत आहे. त्यामुळे प्रवासी वर्गाला दुसरी बस येईपर्यंत ताटकळत बसावे लागते. परिवहन विभागाने प्रवासी वर्गाचा विचार करून रसायनीतील एनएमएमटी बसच्या फेऱ्या वाढवाव्यात, अशी मागणी नागरिक करत आहेत.

पोलीस ठाण्याला सीसीटीव्ही भेट

रसायनी : खालापूर शहर हे तालुक्याचे ठिकाण असून या ठिकाणी दरोज शेकडो नागरिक कामानिमित्ताने येत असतात. खालापूर बस स्थानकात सीसीटीव्ही कॅमेरा नसल्याने या ठिकाणी मद्यपी, टवाळखोर यांचा मुक्त वावर असतो. सकाळी लवकर शाळा महाविद्यालय जाणाऱ्या विद्यार्थिनींना तसेच रात्री उशिरा कामावरून सुटल्यानंतर घरी परतणाऱ्या महिलांना बस स्थानकात असुरक्षित वाटत असल्याने प्रवासी तसेच बस स्थानकातील व्यापाऱ्यांनी सीसीटीव्ही कॅमेरा बसवावे, अशी मागणी केली होती. यावेळी कळमकर कुटुंबांनी त्यांच्या मातोश्री स्व. प्रभावती कळमकर यांच्या प्रथम स्मृतिदिनानिमित्त दिलासा फाऊंडेशन आणि मनोज कळमकर यांनी खालापूर पोलीस निरीक्षक सविन पवार यांच्याकडे सीसीटीव्ही कॅमेरा सुपूर्द केला आहे. तसेच, हा कॅमेरा बस स्थानकात बसविण्यात देखील आला आहे.

सराईत गुन्हेगार गजाआड

पनवेल : गेल्या काही महिन्यांमध्ये पनवेल एस.टी. स्टॅंड आवारात अशा प्रकारच्या घटनांमध्ये वाढ झाली होती. याबाबतच्या तक्रारी पनवेल शहर पोलीस ठाण्यात करताच वपौने नितीन ठाकरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पो.अप.नि. विनोद लभडे, पोहवा नितीन वाघमारे, पोहवा अविनाश गंधडे, पोहवा अमोल डोईफोडे, पोहवा परेश म्हात्रे, पोहवा महेंद्र वायकर, पोहवा संदेश म्हात्रे, पोना विनोद देगमुख, पोशि चंद्रशेखर चौधरी आदींचे पथक या गुन्हेगाराचा शोध घेत असताना तांत्रिक तपासाच्या आधारे पोलीस हवालदार परेश म्हात्रे यांना सराईत गुन्हेगार जॉर्ज शेठ्टी (४) याची माहिती मिळाली. त्यानुसार या पथकाने सापळा रचून या आरोपीला ताब्यात घेऊन त्याच्याकडून आतापर्यंत दिड लाखापर्यंत चोरीचे दागिने हस्तगत केले आहेत. तर, त्याचे दोन साथीदार पसार असून त्यांचा शोध पनवेल शहर पोलीस करित आहेत.

उभ्या ट्रकमधून डिझेल चोरी

पनवेल : पनवेल तालुक्यातील खारपाडा टोल नाक्याजवळ शिव हॉटेलसमोरील पार्कींगमध्ये उभ्या करून ठेवलेल्या ट्रकमधून अज्ञात चोरट्याने २०० लीटर डिझेलची चोरी केली आहे. यावेळी चालकांनी त्यांना हटकले असता त्याला धमकावून त्याच्याकडील मोबाईल व रोख रक्कम जवरीने चोरी करून ते पसार झाले आहेत. बलवान गौतम (३८) याने त्याच्या ताब्यातील ट्रक शिव हॉटेलसमोरील पार्कींगमध्ये उभा करून ठेवला होता. बलवान ट्रकमध्ये झोपला असताना ४ अनेकजोई इसमानी त्याच्या ट्रकमधून २०० लीटर डिझेलची चोरी केली. यावेळी त्याने हटकले असता त्याला चौकडीने धमकावून त्याच्याकडील मोबाईल फोन व ७०० रुपये रोख रक्कम काढून घेऊन ते पसार झाले आहेत. याबाबतची तक्रार पनवेल तालुका पोलीस ठाण्यात करण्यात आली आहे.

बांगलादेशी नागरिकावर कारवाई

नवीन पनवेल : कळंबोली पोलिसांनी एका बांगलादेशी नागरिकावर कारवाई करत त्याला अटक केली आहे. सफायत सत्तर मोहम्मद शेख (३४) असे त्याचे नाव आहे. पनवेलमधील कळंबोली गाव येथे बांगलादेशी नागरिक ये-जा करत असल्याची माहिती कळंबोली पोलिसांना मिळाली होती. त्यानुसार सफायत सत्तर मोहम्मद शेख याला पोलिसांनी ताब्यात घेतले आहे. त्याने बांगलादेशातील गिरबीला आणि उपासमरीला कंट्राबूट पोस्ट भरण्यासाठी भारतात बेकायदेशीर प्रवेश केल्याचे सांगितले. तसेच, त्याच्याकडून मोबाईल देखील जप्त करण्यात आला आहे.

सुपारी, मिरी चोरीतील आरोपीला अटक

। पनवेल । वार्ताहर ।
पाच कोटी रूपयांच्या सुपारी आणि मिरी चोरीतील तिसऱ्या आरोपीला पनवेल शहर पोलिसांनी अटक केली. रामदास कुर्गळे असे आरोपीचे नाव आहे. शिराडणे येथील गाळ्यात कस्टम विभागाकडून कस्टम ड्युटी न भरलेला तीन कंपन्यांचा सुपारी व मिरी हा माल चोरून नेण्यात आला होता. या चोरी प्रकरणी पनवेल शहर पोलिसांनी कुणाल रमेश भागुशाली याला भिवंडी येथून ताब्यात घेतले होते. त्यानंतर दुसरा आरोपी

माथेरानमध्ये ई-रिक्षा बनलाय जिद्दाळ्याचा विषय

। नेरळ । प्रतिनिधी ।
माथेरान शहरात येणाऱ्या पर्यटकांची संख्या पर्यावरण पूरक ई-रिक्षा सुरू झाल्यानंतर कमालीची वाढली आहे. त्यात माथेरान शहरातील सर्व शाळांचे वेळापत्रक लक्षात घेता पर्यटकांना ई-रिक्षा उपलब्ध होत नाहीत. ही बाब लक्षात घेऊन माथेरान शहरात सर्व हात रिक्षा चालकांना ई-रिक्षा चालवण्याची परवानगी देण्याची मागणी आणि हात रिक्षा संघटनेच्या उपोषणाला पाठिंबा देण्याचा निर्णय माथेरानच्या माजी नगराध्यक्ष दिव्या डोईफोडे यांनी केली आहे. ई-रिक्षा हा माथेरान शहरातील स्थानिक आणि पर्यटकांच्या

जिद्दाळ्याचा विषय झाला आहे. दस्तुरीनाका टॅक्सी स्टॅंड येथून ते थेट माथेरान गावात अत्यंत स्वस्तात आणि वेगाने प्रवास होत असल्यामुळे पर्यटकांची संख्या कमालीची वाढली आहे. ही वाढ लक्षात घेता ई-रिक्षाच्या संख्येत वाढ होणे आवश्यक असल्याचे मत स्थानिकांचे आहे. सध्या शहरात असलेले २० ई-रिक्षापैकी १५ ई-रिक्षा या माथेरानमधील तीन शाळेतील विद्यार्थ्यांना सेवा देत आहेत. त्यात तिन्ही शाळांचे वेळापत्रक वेगवेगळे असल्याने अवस्था पाच ई-रिक्षाच नागरिकांच्या सेवेत असतात. त्यामुळे नागरिकांना तासनतास वाट पहावी लागते.

त्यामुळे माथेरान शहरात वाढलेले पर्यटक निर्माण होणारा व्यवसाय लक्षात घेऊन शासनाने ई-रिक्षांची संख्या वाढवावी, अशी मागणी माजी नगराध्यक्ष डोईफोडे यांनी केली आहे. त्यासाठी माथेरान सनियंत्रण समितीने पुढील बैठक ही माथेरान शहरात घेण्यात यावी. जेणेकरून माथेरानमधील व्यवसायिक, दुकानदार व पर्यटकांच्या बाजू समजून घ्याव्यात, अशी सूचना केली आहे. तसेच, येत्या १४ एप्रिलपासून ई-रिक्षाच्या श्रमिक रिक्षा संघटनेने बेमुदत उपोषणाचा इशारा दिला आहे. त्या बेमुदत उपोषणाला देखील डोईफोडे यांनी पाठिंबा दिला आहे.

रेल्वे स्थानकातील कॅन्टीन कालबाह्य

। नेरळ । प्रतिनिधी ।
नेरळ जंक्शन रेल्वे स्थानकातील फ्लाट क्रमांक दोन वर दिवाडकर कॅन्टीन होते. प्रवासी वर्गाला काही खाद्य पदार्थ उपलब्ध व्हावेत यासाठी उभारण्यात आलेले दोन्ही कॅन्टीन गेली दोन वर्षे बंद स्थितीत आहेत. दरम्यान, नेरळ स्थानकाचा मेकओव्हर होत असताना त्या बंद असलेल्या खानसामा कॅन्टीन कालबाह्य होण्याची भीती प्रवासी वर्गाला लागली आहे. त्यात फ्लाट एकवर अशी कोणतीही व्यवस्था आजतागायत उभारण्यात आलेली नाही. कोरोना काळापासून नेरळ रेल्वे स्थानकातील कॅन्टीन बंद झाली

मुबलक पाणी देण्याचे आश्वासन

पनवेल : महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण येथील कार्यालयात उप विभागीय अभियंता जनादेन कुलकर्णी यांची करंजाडे कॉलनी वेलफेअर असोसिएशनच्या पदाधिकाऱ्यांनी भेट घेतली. यावेळी, त्यांच्या समोर पाण्याविषयीच्या समस्या मांडण्यात आल्या. करंजाडे नोडला जास्तीत जास्त एमएलडी पाणी मिळावे, अशी मागणी करण्यात आली आहे. ही मागणी करंजाडे नोडमधील वाढत्या लोकसंख्येमुळे रास्त आहे, असे कुलकर्णी यांनी सांगितले आहे. तसेच, मुबलक पाणी देण्यात येण्याचे आश्वासन देण्यात आले आहे.

हिंदू सणांवर कलागुण सादर

। नेरळ । प्रतिनिधी ।
विश्व हिंदू परिषदेचा उपक्रम असलेल्या नेरळ विद्या विकास मंदिर शाळेमध्ये वार्षिक स्नेहसंमेलनाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी, हिंदू सणांवर आधारित सांस्कृतिक कार्यक्रम सादर करण्यात आले. या स्नेहसंमेलनात प्राथमिक विभागातील पहिली ते सातवी मधील विद्यार्थ्यांनी कलागुण सादर केले. त्यात गुढी पाडव्याचा सण, राम सिया राम, ए जो केसरी

बाजारात महिला चोरांना चोप

। पनवेल । वार्ताहर ।
पनवेल आणि आसपासच्या परिसरात भुरट्या चोरांनी थैमान घातले आहे. यामध्ये महिला चोर देखील सातत्याने गर्दीच्या ठिकाणी आपला डाव साधत असल्याचे दिसून येत आहे. दरम्यान, विचुंबे येथील आठवडा बाजारात दोन महिला चोरांना चोप दिल्याची घटना घडली आहे. पनवेल परिसरातील विचुंबे गावात आठवडा बाजार भरतो. या आठवडा बाजारात तुफान गर्दी होती. यावेळी २ चोरट्या महिलांनी एका लहान बाळाच्या गळ्यातील काळ्या धाग्यात ओवलेले सोन्याचे लॉकेट आणि

मोटरसायकलची ट्रेलरला धडक

नवीन पनवेल : सुरज वाघमारे आणि योगेश कातकरी हे बुधवारी (दि.८) दुचाकीवरून जात होते. ते गंधार ऑईल कंपनीच्या समोर तळोजा एमआयडीसी येथे आले असता रस्त्यावरच एक टँकर उभा होता. अंधारात दुचाकीस्वाराला टँकरचा अंदाज न आल्याने थेट टँकरला पाठीमागून धडकला. त्यात सुरज वाघमारे यांच्या डोक्याला गंभीर दुखापत होऊन तो बेशुद्ध झाला. त्याला एमजीएम हॉस्पिटल कामोठे येथे नेले असता डॉक्टरांनी मृत घोषित केले. अपघाताप्रकरणी टँकर चालकाविरोधात तळोजा पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

पावसाळावाडी रस्त्याची दुरावस्था

। सुधागड-पाली । वार्ताहर ।
सुधागड तालुक्यातील अत्यंत दुर्लक्षित भागांमध्ये माणगांव बु. ग्रामपंचायत विभागातील पावसाळावाडी गावाचा समावेश आहे. पावसाळावाडी गावाला आणि आदिवासी वाडीला जोडणारा रस्ता दोन-तीन वर्षांपूर्वी बांधण्यात आला होता. परंतु, आता या रस्त्याची दयनीय अवस्था झाली असून, या रस्त्यावरून चालणे देखील अवघड झाले आहे. या रस्त्यावरून जाताना दुचाकी वाहन चालकांना तारेवरची कसरत करावी लागत आहे. अनेकदा दुचाकीचा अपघात होऊन अनेक जण जखमी देखील झाले आहेत. तक्रारी केल्या आहेत. परंतु, संबंधित अधिकाऱ्यांकडून कुठलाही प्रतिसाद मिळत नसल्याने स्थानिक आणि प्रवासी वर्गातून प्रचंड नाराजीचे सुर उमटत आहेत.

कुंभारवाड्यातील सुगडीला मोठी मागणी महिला वर्गाची लगबग सुरू

। चिरनेर । प्रतिनिधी ।
मकर संक्रांतीला अवघ्या काही दिवसांचा कालावधी उरला आहे. त्यामुळे उरणसह पनवेल, नवी मुंबई व मुंबईच्या बाजारात प्रचंड मागणी असलेल्या काळ्या-लाल रंगाच्या मातीची सुगड्या बनविण्यासाठी चिरनेरच्या कुंभार वाड्यात लगबग सुरू झाली आहे. नवीन वर्षांच्या स्वागतानंतर पहिलाच येणारा सण मकर संक्रांत हा आहे. या दिवशी माणुसकीची नाती, मैत्रीतील क्लिप्तिस दूर करण्यासाठी तिळगुळ वाटून गोड गोड बोलण्याची संधी उपलब्ध करून दिली जाते. तिळगुळ च्या गोड बोला, अशी साद घालून दोन्हीकडून प्रेमाने

गव्हाच्या औंल्या, भुईमुगाच्या शेंगा, बोर, साखर, फुटाणे, लाडू, हरभरे, गाजर, ऊस व फुले घालून महिला पूजा करून वाण देत असतात. मकर संक्रांतीच्या दिवशी सुगडीतून वाण देण्याची प्रथा घाटावरील महिला वर्गामध्ये मोठ्या प्रमाणात दिसून येते. यात काही महिला लाल तर काही महिला काळी सुगडी पुजेसाठी वापरत असतात. आधुनिकरण आणि शहरीकरणामुळे मातीच्या भांड्यांकडे नागरिकांनी पाठ फिरवली

शेतातील माती आणून ती भिजत घालून, गाळून त्यानंतर माती मळून ती मऊ करून चाकावर छोटीछोटी मडकी बनविण्यात येतात. त्यानंतर ही मडकी उन्हात वाळवून, भट्टीत चांगल्या प्रकारे भाजणे अशा अनेक प्रकारच्या प्रक्रिया पार पाडण्यात येतात. काही ठिकाणी पारंपरिक चाकावर तर काही ठिकाणी विजेच्या मोटारीवरही सुगडी बनवली जातात. या बनविण्यात आलेल्या सुगडीला उरणसह मुंबई, नवी मुंबई, पनवेल येथील बाजारात मोठी मागणी असल्याचे कुंभारवाड्यातील महिलांकडून सांगण्यात आले आहे. असली तरी मकर संक्रांतीला मातीने बनविलेल्या सुगडीला मोठी मागणी रास्त आहे. त्यामुळे उरण तालुक्यातील चिरनेर, तेलीपाडा, मुळेखंड

विद्यार्थ्यांनी संयम, ध्येय बाळगावे: विवेक पोतदार

। नेरळ । प्रतिनिधी ।
ममदापूर येथील विद्या मंदिर मंडळाचे मातोश्री टिपणीस महाविद्यालयाचे वार्षिक स्नेहसंमेलन आयोजित करण्यात आले. त्यावेळी, मातोश्री सुमती चिंतामणी टिपणीस महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या नावाने आपली शाळा व संस्था ओळखली जावी, असे आवाहन विवेक पोतदार यांनी केले आहे. तसेच, या ठिकाणी शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी संयम आणि ध्येय बाळगावे, असा सल्ला देखील त्यांनी दिला. यावेळी, डॉ. मिलिंद पोतदार, विवेक पोतदार, अरुण धारप, निलेश वैद्य, कविता देशमुख, उष निमरीकर नितीन मंडलिक, डॉ. नंदकुमार झंजळे, रमेश कुंभार, सुशांत बदले, अनिता अनंराव, पी.बी.विचवे आदी उपस्थित होते.

‘इंडिया’चे भवितव्य

गेल्या वर्षी लोकसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर विरोधकांची इंडिया आघाडी स्थापन झाली. त्या निवडणुकीचे निकाल चांगले होते. त्यामुळे ही आघाडी अधिकाधिक बळकट होईल असे वाटत होते. पण एका वर्षानंतर तिच्या भवितव्याबाबतच शंका व्यक्त केल्या जाऊ लागल्या आहेत. बिहारमधील राष्ट्रीय जनता दलाचे नेते तेजस्वी यादव यांनी ही आघाडी लोकसभेपुरतीच मर्यादित होती असे म्हटले आहे. तसे असेल तर ती बरखास्तच करून टाका अशी आततायी व अनावश्यक मागणी काश्मीरचे मुख्यमंत्री ओमर अब्दुल्ला यांनी केली आहे. त्यांचे पिताजी फारुख अब्दुल्ला यांनीच त्यांना झाले आहे व ही आघाडी लोकसभेपुरती नसून कायमची आहे असे स्पष्ट केले आहे. दिल्ली विधानसभेच्या निवडणुकांच्या निमित्ताने इंडिया आघाडी संपली असा गवगवा अधिक सुरू झाला आहे. यामागे अर्थातच भाजप नेते असून ते मिडियातून पद्धतशीरीत्या याचा प्रचार होईल हे पाहत आहेत. दिल्ली विधानसभा निवडणुकीत तिरंगी लढत होणार असून आम आदमी पक्ष, काँग्रेस आणि भाजप हे एकमेकांशी लढत आहेत. भाजपला १९९८ नंतर आजतागायत दिल्ली जिंकता आलेली नाही. काँग्रेसच्या शीला दीक्षित तीन वेळा सलग मुख्यमंत्री होत्या. आता गेली दहा वर्षे केजरीवालांचा आम आदमी राज्यार आहे. त्यामुळे दिल्लीत काँग्रेस स्वतंत्रपणे लढणार व आम आदमीसोबत तिची लढाई होणार हे इंडिया आघाडी स्थापन होतेवेळीच स्पष्ट होते. लोकसभेच्या सात जागा या दोन्ही पक्षांनी एकत्रित लढवून पाहिल्या. पण त्यांना यश आले नाही. त्यामुळे हरियाणामध्ये आम आदमी पक्षाने स्वतंत्रपणे निवडणूक लढवली. काँग्रेसला तेथे सत्ता खेचून आणता आली नाही त्याचे एक कारण या तिरंगी लढती हेही होते. आम आदमीचा तेथे पूर्ण सफाया झाला. त्यांना लोकांनी नाकारले. तरीही त्यांनी नुकसान करायचे ते केलेच. म्हणजेच काँग्रेस विरुद्ध आम आदमी ही लढाई काही पहिल्यांदाच होते आहे असे नव्हे. दिल्लीत आम आदमीला तृणमूल काँग्रेस, समाजवादी इत्यादी पक्षांनी पाठिंबा दिला आहे. त्यामुळे इंडिया आघाडीला जबर हादरा मिळाल्याची चर्चा बातम्यांमध्ये करण्यात येते आहे.

नवीन घडले नाही

पण या दोन्ही पक्षांची दिल्लीत ताकद ती किती. शिवाय, गेल्या दोन निवडणुकांमध्ये आम आदमी पक्षाने कोणाच्याही मदतीशिवाय ७० पैकी तीनचतुर्थांश जागा जिंकल्या हत्या. दिल्ली हा त्या पक्षाचा बालेकिल्ला होता. आता तो तसाच राहिल्याय की भाजपने तिथे घुसखोरी केली आहे हा यंदाचा कळीचा प्रश्न आहे. त्याचा इंडिया आघाडीशी संबंध नाही. काँग्रेसचीही या शहरात पारंपरिक ताकद आहे. तिला ती वाढवता आली आहे का हे निवडणुकीतून दिसणार आहे. बहुसंख्य विधानसभा निवडणुकीमध्ये इंडिया आघाडीतील पक्ष एकमेकांविरुद्ध लढले आहेत. ते तसे लढणार हे आधीपासूनच उघड होते. भाजपवाले आणि त्यांच्या मांडीवर जाऊन बसलेला मिडिया हे मात्र हा एकदम नवीनच शोध असल्यासारखे त्याचे ढोल वाजवत आहेत. केरळमध्ये कम्युनिस्ट आणि काँग्रेस यांच्यात टोकाचे मतभेद आहेत. तेथे राहुल गांधी यांच्या बायनाड मतदारसंघात कम्युनिस्ट पक्षाचे सरचिटणीस राजा यांच्या पत्नी एनी राजा उभ्या होत्या. अगदी प्रियांका गांधी यांच्या पोटनिवडणुकीतही कम्युनिस्टांनी समझोता केला नव्हता. बंगालमध्ये तृणमूल विरुद्ध काँग्रेस अधिक कम्युनिस्ट यांच्यात तीव्र संघर्ष आहे. अलिकडे हरियाणा व महाराष्ट्रातही आम आदमी पक्षाने वेगळी चूल मांडली होती. त्यामुळे दिल्लीत हे पक्ष वेगळे राहिले तर त्यात एकाएकी काहीही जगावेगळे व विपरीत घडलेले नाही. गंमत म्हणजे काही दिवसांपूर्वी अजितदादांच्या राष्ट्रवादीने दिल्लीत उमेदवार उभे करण्याचे जाहीर केले आहे. तेव्हा भाजपप्रणीत संयुक्त लोकशाही आघाडी मोडली असे कोणीही म्हटले नाही. उद्या राज्यामध्ये महायुतीचे तीनही पक्ष महापालिका व जिल्हा परिषदा निवडणुका वेगवेगळ्या लढवतील अशीच शक्यता आहे. तरीही महायुती तुटली असा प्रचार होणार नाही. इंडिया आघाडीच्या बाबतीत मात्र बरोबर उलटे घडते. तिच्या वाइटावर टपलेले लोक छोट्याशा विसंवादानंतर लगेच तिचे श्राध्द घालायला तयार असतात. दुर्दैवाने इंडिया आघाडीतले तृणमूल काँग्रेससारखे पक्षही त्यांना हरहमेस मालमसाला पुरवत असतात.

एक व्हावेच लागेल

इंडिया आघाडीचे नेतृत्व सर्वात मोठा पक्ष म्हणून काँग्रेसकडे होते. मात्र आघाडीकडे स्वतःची अशी संघटना वा निवडलेले पदाधिकारी वगैरे नव्हते. भाजपच्या राजकारणाला विरोध करण्यासाठी निर्माण झालेले ते सैलसर संघटन होते. त्यामुळे इंडिया आघाडी टिकली की नाही याच्या चर्चेपेक्षा मोदींच्या भाजपच्या विरोधातल्या राजकारणाचे काय होणार हा खरा कळीचा प्रश्न आहे. आघाडीच्या घटक पक्षांपैकी समाजवादी, तृणमूल, कम्युनिस्ट, आम आदमी इत्यादी पक्ष कधीही भाजपसोबत जाऊ शकणार नाहीत. कारण आपापल्या राज्यांमध्ये त्यांची थेट भाजपसोबत लढाई आहे. तो त्यांच्या विचारसरणीचा व अस्तित्वाचा प्रश्न आहे. उद्या ममता किंवा अखिलेश यादव भाजपसोबत युती करायला गेले तर त्यांचे राजकारण संपून जाईल. त्यामुळे इंडिया आघाडी म्हणा किंवा अन्य कोणत्याही रूपात भाजपविरोधाचे हे राजकारण चालू ठेवून मजबूत करावे लागणार आहे. महाराष्ट्रात शरद पवार आणि उद्धव ठाकरे यांनी आजवर तरी ठामपणे मोदी-शाह यांच्या भाजपच्या विरोधात भूमिका घेतली आहे. सध्या उद्धव यांचा साम ना देवेन्द्र फडणवीस यांच्याविषयी सौम्य भूमिका घेताना दिसतो. शरद पवार यांनीही मोदींना साहित्य संमेलनाच्या उद्घाटनासाठी येण्याच्या निमित्ताने राजकारणाचा सूर बदलला. असे असले तरी दीर्घकालीन भविष्याचा विचार करता हे दोन्ही पक्ष भाजपसोबत जाऊ शकणार नाहीत. मोदींचा भाजप हा आपल्या मित्रांना कसा संपवतो याचे धडधडीत उदाहरण महाराष्ट्रातच सर्वांच्या डोळ्यापुढे आहे. शिवाय, मोदींच्या एकाधिकाराशीला विरोध यावर उद्धव व पवार हे ठाम होते. त्यामुळे अध्येमध्ये काहीही वादळे आली तरी इंडिया आघाडीचे राजकारण चालू राहणार आहे. लोकांमधील संप्रभू दूर होण्यासाठी या आघाडीच्या नेत्यांनी एकमेकांवर टीका करताना सवुरीने बोलायला हवे. शिवाय, लवकरात लवकर एक बैठक बोलावून आघाडीच्या वाटचालीबाबत खुलासाही करायला हवा. इंडिया आघाडीमध्ये वादविवाद झाले किंवा ती अडखळली म्हणून भाजपला आनंदाच्या उकळ्या फुटत आहेत. मात्र इंडिया आघाडीचे काहीही झाले तरी तिच्यातील सदस्य पक्षांचा भाजप व मोदींना असणारा विरोध संपणार नाही. काही काळ तो कदाचित एकत्रितपणे व्यक्त होणार नाही. पण काळाच्या ओघात जनता या सर्वाना पुन्हा एक होणे भाग पाडेलच.

विचार

हिमालयात बर्फ न टिकण्याचे नवे संकट

ओम पर्वत, वद्रीनाथ आणि केदारनाथ यासह मध्य हिमालयाच्या उंच टेकड्यांवर नोव्हेंबरपासून बर्फवृष्टी सुरू होते. यंदा डिसेंबरच्या दुसऱ्या आठवड्यात बर्फवृष्टी सुरू झाली आहे; पण उंच टेकड्यांवर हा बर्फ जास्त काळ राहण्याची शक्यता कमी आहे. त्यामुळे वैज्ञानिक चिंतित असून हिम लयीन प्रदेशासह मोठ्या नद्यांच्या पाणलोट आणि लाभक्षेत्रात जलसंकट निर्माण होण्याची शक्यता आहे.

हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार, ईशान्येचा हभाग वगळता उर्वरित हिमालयीन प्रदेशात या वर्षी सामान्यपेक्षा कमी पाऊस पडण्याची शक्यता आहे आणि पाऊस कमी झाला तर बर्फ कमी पडेल. त्याचा हिमालयाशी संबंधित पाच देशांवर व्यापक प्रभाव पडतो. कारण हिमालय हा आशियाचा जल स्तंभ असण्याबरोबरच या खंडाचा हवामान नियंत्रकदेखील आहे. भारतीय हवामान विभागाच्या मते उत्तर आणि उत्तर-पश्चिम भारताच्या बहुतेक भागात आणि पूर्व आणि ईशान्य भारताच्या काही भागात सामान्यपेक्षा कमी पाऊस पडू शकतो. येत्या काळात दक्षिण भारतातील द्वीपकल्पीय भागात सामान्यपेक्षा १२१ टक्के जास्त पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. अंदाजानुसार, दक्षिण पॅसिफिक म हासागरात तटस्थ 'अल निनो' परिस्थिती आहे, तर 'ला निना' परिस्थिती आणखी विकसित होऊ शकते. त्यामुळे भारतीय हवामानावर परिणाम होऊ शकतो. हिमालयातील बर्फवृष्टीवर कमी पावसाचा थेट परिणाम होतो. कारण हिमवर्षाव पावसाच्या स्वरूपात होतो; पण ते तापमान आणि उंचीवर अवलंबून असते. कमी पावसामुळे, हिमालयातील उंच शिखरे आणि खोऱ्यांना बर्फाऐवजी हलका पाऊस किंवा कोरड्या हवामानाचा सामना करावा लागू शकतो. तज्ज्ञांच्या मते, हिमालयात कमी पाऊस आणि कमी बर्फवृष्टीची मुख्य कारणे म्हणजे जागतिक हवामानबदल, 'अल निनो'चा प्रभाव, वातावरणातील दाब आणि मानवी क्रियाकलापांतील बदल. वातावरणातील दाबामुळे नमुन्यातील बदलांमुळे उत्तर-पश्चिमी वारे हिमालयाच्या वरच्या भागात पोहोचू शकत नाहीत. त्यामुळे पाऊस आणि बर्फवृष्टी कमी होऊ शकते.

जागतिक हवामानबदलामुळे तापमान वाढत आहे. त्याचा परिणाम बर्फवृष्टीच्या प्रक्रियेवर होतो.

उष्णता वाढली की बर्फाऐवजी पाऊस अधिक पडू लागतो. याव्यतिरिक्त, पृथ्वीच्या हवामानचक्रात नैसर्गिक बदल आहेत, जसे की आंतरमॉन्सून आणि मॉन्सून ब्रेकस. त्यामुळे हिमालयाच्या प्रदेशात कमी पाऊस आणि बर्फवृष्टी होऊ शकते. कमी हिम वर्षाव म्हणजे बर्फ वितळणे. त्याचा थेट परिणाम नद्यांच्या जलपातळीवर होतो. यामुळे पाण्याचे संकट उद्भवू शकते. त्याचा परिणाम शेती, पिण्याचे पाणी आणि उद्योगांवर होतो. गंगा, यमुना, सतलज, सिंधू आणि ब्रह्मपुत्रा या ग्लेशियरवर आधारित नद्या भारतीय उपखंडासाठी अत्यंत महत्त्वाच्या आहेत. कारण या नद्या केवळ पाणीपुरवठ्याचे प्रमुख स्रोत नसून शेती, उद्योग, वीजनिर्मिती आणि पिण्याच्या पाण्यामध्येही मोठी भूमिका बजावतात. या नद्यांवर मोठे जलविद्युत प्रकल्प सुरू आहेत आणि आणखी अनेक बांधकामे सुरू आहेत. त्यांना कमी बर्फवृष्टीचा फटका बसेल.

हिमवर्षाव कमी झाल्यामुळे हिमनद्या झपाट्याने वितळू लागतात. परिणामी, हिमालयीन प्रदेशातील पाण्याची पातळी वाढू शकते. त्यामुळे नंतर बर्फाचे वादळ, पूर आणि भूस्खलन यासारख्या आपत्ती उद्भवू शकतात. कमी बर्फवृष्टीमुळे, तापमान पाण्यामध्येही मोठी भूमिका बजावतात. या नद्यांवर मोठे जलविद्युत प्रकल्प सुरू आहेत आणि आणखी अनेक बांधकामे सुरू आहेत. त्यांना कमी बर्फवृष्टीचा फटका बसेल.

हिमवर्षाव कमी झाल्यामुळे हिमनद्या झपाट्याने वितळू लागतात. परिणामी, हिमालयीन प्रदेशातील पाण्याची पातळी वाढू शकते. त्यामुळे नंतर बर्फाचे वादळ, पूर आणि भूस्खलन यासारख्या आपत्ती उद्भवू शकतात. कमी बर्फवृष्टीमुळे, तापमान पाण्यामध्येही मोठी भूमिका बजावतात. या नद्यांवर मोठे जलविद्युत प्रकल्प सुरू आहेत आणि आणखी अनेक बांधकामे सुरू आहेत. त्यांना कमी बर्फवृष्टीचा फटका बसेल.

मिलिंद बेंडाळे

हिमवर्षाव कमी झाल्यामुळे हिमनद्या झपाट्याने वितळू लागतात. परिणामी, हिमालयीन प्रदेशातील पाण्याची पातळी वाढू शकते. त्यामुळे नंतर बर्फाचे वादळ, पूर आणि भूस्खलन यासारख्या आपत्ती उद्भवू शकतात. कमी बर्फवृष्टीमुळे, तापमान पाण्यामध्येही मोठी भूमिका बजावतात. या नद्यांवर मोठे जलविद्युत प्रकल्प सुरू आहेत आणि आणखी अनेक बांधकामे सुरू आहेत. त्यांना कमी बर्फवृष्टीचा फटका बसेल.

हिमालयात कमी बर्फवृष्टीमुळे उष्णतेच्या लाटा अधिक तीव्र होऊ शकतात. अतिउष्णतेमुळे उष्णता, निर्जलीकरण आणि इतर आरोग्य सम स्या उद्भवू शकतात. अशा परिस्थितीत सरकार आणि सामान्य जनतेने कोणत्याही परिस्थितीला तोंड देण्यासाठी अगोदरच तयार राहणे आवश्यक आहे. खास रचनेसाठी ओळखल्या जाणाऱ्या ओम पर्वतावरील बर्फापासून बनवलेला ओमचा आकार काढून टाकण्यात आला आहे. तज्ज्ञांच्या मते तो काढणे हे जागतिक आणि स्थानिक पर्यावरणीय संकटाचे प्रतिबिंब आहे.

ऑगस्टच्या तिसऱ्या आठवड्यात हा बर्फ गायब झाला. शास्त्रज्ञांच्या मते ओम पर्वत भारत, चीन आणि नेपाळच्या सीमेवर स्थित आहे आणि समुद्रसपाटीपासून सुमारे ५९०० मीटर उंचीवर आहे. हा पर्वत कैलास मानसरोवर यात्रेतही महत्त्वाचा थांबा आहे. चीनच्या सीमेला लागून असलेल्या लिपुलेखपर्यंतचा रस्ता तयार झाल्यानंतर येथील पर्यटकांची संख्याही वाढली आहे. अल्मोडा येथील 'सेंटर फॉर एन्व्हायर्नमेंटल असेसमेंट अँड क्लायमेट चेंज सेंटर'चे जे. सी. कुनियाल यांच्या म्हणण्यानुसार, जगभरात हंगामी बदल दिसून येत आहेत. ओम पर्वतावरही हवामान बदलाचा परिणाम दिसून येत आहे. जागतिक तापमान वाढत आहे आणि त्याचा सर्वाधिक परिणाम हिमनद्यांवर होत आहे.

जंगलाला आग लागण्याच्या घटना आणि त्याची व्यापी वाढत आहे, हे विशेष. जंगलातील आगीतून निघणारा काळा कार्बन हिमनद्यांवर परिणाम करतो. हिमनदीच्या चांगल्या आरोग्यासाठी त्याच्या खाली असलेल्या झुडपांमध्ये चांगले गवत असावे. अल्याइन प्रदेशातील जंगलांचे आरोग्य चांगले असावे. या सगळ्यामुळे तापमान संतुलित राहते. या सगळ्याकडे एकत्रितपणे पाहण्याची गरज आहे. संयुक्त राष्ट्रांनी आधीच इशारा दिला आहे. २०२२ च्या संयुक्त राष्ट्रांच्या अहवालानुसार, हिमालयातील एक तृतीयांश हिमनद्याला 'ग्लोबल वार्मिंग'चा धोका आहे. वाढत्या तापमानामुळे २००० पासून हिमनदी वितळण्याचे प्रमाण वाढले आहे. ग्लेशियर्स दरवर्षी ५८ अब्ज टन बर्फ गमावत आहेत. हे फ्रान्स आणि स्पेनच्या एकूण पाण्याच्या वापराच्या बरोबरीचे आहे. 'द इंटरनॅशनल सेंट्रल फॉर इंटिग्रेटेड माउंटन डेव्हलपमेंट' च्या मते हिंदुकुश हिमालयीन प्रदेशात तापमान वाढीचा दर जागतिक दरापेक्षा खूप जास्त आहे. २०२३-

२४ च्या हिवाळ्यात संपूर्ण प्रदेशात विक्रमी कमी हिमवृष्टी झाली. विशेषतः पश्चिम हिमालयात फार कमी हिमवर्षाव झाला. २०२३ च्या भारतीय हवामान विभागाच्या अहवालानुसार, गेल्या वर्षी मॉन्सूननंतर उत्तराखंडमध्ये ऑक्टोबर, नोव्हेंबर आणि डिसेंबरमध्ये तापमानात दोन अंशांपेक्षा जास्त बदल झाला होता. यशिवाय हिवाळ्यानंतर पावसाचे प्रमाण खूपच कमी होते. या वर्षी उत्तराखंडच्या मैदानी आणि डोंगराळ भागात भीषण उष्णता होती. डेहराडूनमध्ये तापमान ४४ अंशांवर पोहोचले आहे. ग्लेशियोलॉजिस्ट डॉ. अनिल देशमुख यांच्या मते, देशाच्या इतर भागांच्या तुलनेत हिमालयात तापमान अधिक वेगाने वाढत आहे. याला एलिक्ट्रेड इफेक्ट म्हणतात. जसजशी उंची वाढते तसतसे तापमानही वाढते. त्यामुळे, हंगामी बर्फ आता उन्हाळ्यात तसेच हिवाळ्यात आणि वसंत ऋतूमध्ये वेगाने वितळत आहे. ओम पर्वतावरील बर्फ गायब होणे हा त्याचा पुरावा आहे. डोंगराळ प्रदेशात होत असलेल्या बदलांचे हे प्रतीक आहे.

गेल्या ३० ते ४० वर्षांच्या मूल्यांकनावरून असे दिसून येते, की बर्फवृष्टीचे प्रमाण कमी होत आहे आणि पावसाचे प्रमाण वाढत आहे. कमी बर्फ आणि वाढत्या तापमानामुळे हिमनद्या वितळत आहेत. गढवाल विद्यापीठाचे प्राध्यापक आणि हिमनदी शास्त्रज्ञ एचसी नैनावाल यांनी सांगितले, की हवामानातील बदल आणि 'ग्लोबल वार्मिंग'मुळे हिमवर्षाव कमी होत आहे. त्यामुळे हिमालयातील हिमनद्यांवरही त्याचा परिणाम होत आहे. हिम नद्यांमध्ये बर्फ साचू शकत नाही, हे भविष्यातील जलसंकटाचे लक्षण आहे. हिमालयीन प्रदेश हिमवर्षाचे नसलेले दिसतात. नैनावाल म्हणतात, की हिमवर्षाव नसणे ही चिंतेची बाब आहे; परंतु त्याहून धक्कादायक बाब म्हणजे हिमनदीतील रात्रीचे तापमान वाढत आहे. त्यामुळे बर्फवृष्टी झाली तरी बर्फ वेगाने वितळत आहे. बर्फ गोठवणे अधिक महत्त्वाचे आहे. ग्लेशियरमध्ये बर्फ गोठत नसेल तर हिमनदीचे वस्तुमान संतुलन ऋणात्मक होते. वस्तुमान शिल्लक म्हणजे वर्षांपेक्षा जास्त बर्फ वितळत आहे, ही चिंतेची बाब आहे. रात्रीच्या वेळी हिमनदीचे तापमान हवे तितके थंड नसते. त्यामुळे हिमनद्याही मागे सरकत आहेत. नोव्हेंबर ते मार्च या कालावधीत हिमनदीमध्ये सर्वाधिक बर्फ पडतो. मे ते ऑक्टोबर या काळात बर्फ वितळतो. जेव्हा पृथ्वी तापमानवाढीच्या अवस्थेत असते, तेव्हा हिमनद्या मागे सरकतात. म्हणजे त्यांची घटना आणि जाडी कमी होते.

चर्चा आजची

३०० मिटरचा रस्ता कोणाच्या बापाचा

अलिबाग हे गेल्या काही वर्षांपासून पर्यटनदृष्ट्या झपाट्याने विकसीत होणारे शहर ठरले आहे. दरवर्षी लाखो पर्यटक शहरातील विविध पर्यटनस्थळांना भेट देत असतात. कोट्यवधी रुपयांची उलाढाल होत असल्याने शहराची आर्थिक कूस बदलत आहे. गोवा आणि केरळ राज्यासारख्या पायाभूत सुविधा उपलब्ध केल्यास पर्यटकांचा ओघ वाढणार आहे. कोणत्याही शहराची वेस ही पहिल्यांदा येणाऱ्या प्रत्येकाच्या कायमची स्मरणात राहते. अलिबाग शहरामध्ये प्रवेश करण्याआधीच एचपी पेट्रोल पंप ते सेंटमेंट कॉन्स्ट्रक्टेड स्कूल या पट्ट्यातील रस्त्याची दुरावस्था झाली आहे. त्यामुळे खड्ड्यातून जाताना नेहमीच ते सरकारी यंत्रणांना शिवांच्या लाखोल्या वाहत नसतील, तर नवलच म्हणावे लागेल.

दररोज स्थानिकांसह हजारो पर्यटक या ३०० मिटरच्या रस्त्यावरून ये-जा करतात. रस्त्याची ठिकठिकाणी भले मोठे खड्डे पडून रस्त्याची दुरावस्था झाली आहे. नक्की हा रस्ता कोणत्या यंत्रणेकडे आहे. याचा मामामुस नागरिकांना लागलेला नव्हता. सुरुवातीला हा रस्ता सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीत होता. नंतर अलिबाग-वडखळ हा रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाकडे गेला आहे. याबाबतचा सरकारी निर्णय (जीआर) सुमारे महिना दीड महिन्या आधी निघाला आहे. नागरिकांस पर्यटकांना त्रास होत असल्याने माजी नगराध्यक्ष प्रशांत नाईक यांनी स्वखर्चाने काही वर्षांपूर्वी या रस्त्याची दुरुस्ती केली होती. त्यानंतर दोन वर्षांनी पुन्हा रस्त्याची चाळण झाली. नागरिकांना त्रास होत असल्याने खड्डे अॅक्टीविस्ट दिलीप जोग यांनी त्यांच्या अनोख्या स्टायलने आंदोलन करून यंत्रणेच्या डोळ्यात अंजन घालण्याचा प्रयत्न

केला. त्यांच्या मागणीला यश आले आणि पावसाळ्याआधी त्या रस्त्याची सरकारी यंत्रणेने डागडुजी केली.

आता पावसाळ्यानंतर पुन्हा रस्त्याची प्रचंड दुरावस्था झाल्याने येथून वाहतूक करणे

आविष्कार देसाई

अवघड झाले आहे. बऱ्याच वेळा येथील खड्ड्यांमध्ये पडून दुचाकीस्वारांचा अपघात झाला आहे. यामागवरून शाळेची मुले-मुली मोठ्या प्रमाणावर जातात. त्यामुळे या मार्गाची तातडीने दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे, असे असताना मात्र राष्ट्रीय महामार्ग हात बरती करत आहे. हा रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाकडे वगैरे झाल्याचा सरकारी निर्णय झाला असला, तरी त्यांची प्रक्रिया पूर्ण झालेली नाही, असे अधिकारी सांगतात, असे दिलीप जोग यांनी सांगितले. लवकरच हा मार्ग सुस्थित व्हावा यासाठी आंदोलन करणार असल्याकडेही त्यांनी लक्ष वेधले. नागरिकांनी देखील अशा विधायक कार्यात जोग यांना पाठिंबा देणे गरजेचे आहे. दरवर्षी सार्वजनिक बांधकाम विभाग खड्डेचे दुरुस्तीवर कोट्यवधी

रुपयांचा खर्च करते. मात्र, फक्त ३०० मीटरच्या रस्त्याची दुरुस्ती करण्यासाठी निधी नसवा हे शंबड्या पोरांलाही पटण्यासारखे नाही. केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांच्यावर दरोज रस्ते निर्मितीचे विविध रेकॉर्ड नोंदवले जात आहेत. त्यांच्या कालावधीत देखील राष्ट्रीय महामार्गाची अशी अवस्था असेल, तर हे शोभनीय नाही.मध्यंतरी नितीन गडकरी यांनी जाहिरपणे सांगितले होते. विकासासंदर्भातील कोणतेही काम असु दे ते तातडीने पूर्ण करण्यात येईल. त्यांच्याच खात्याचा मंत्री एवढा सकारात्मक असताना संबंधीत विभागातील एवढी बुध्दी गहाण टाकली आहे काय, असा सवाल आपसुकच नागरिकांच्या मनामध्ये येतो. नागरिकांना होणार त्रास तातडीने दुर करण्यासाठी आता राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाने तातडीने पावले उचलावीत ते जर गोघडी अंगावर घेऊन झोपेचे सांग करणार असतील (यामध्ये जिल्हाधिकारी, लोकप्रतिनिधी, पोलीस प्रशासन, जिल्हा परिषद प्रशासनाचे प्रमुख अधिकारी आलेच) तर आता जनतेलाच उठाव करावा लागेल अन्यथा या रस्त्याची दुरावस्था अशीच राहून या रस्त्याचा बाप कोण अशी म्हणण्याची वेळ संगळ्यावर आल्या शिवाय राहणार नाही.

हीकसंसर्तु

माणुसकी हरवत चालली आहे.....

पुण्यातील विमाननगर परिसरातील डब्ल्यूएस कंपनीत नोकरीस असलेल्या तरुणीवर झालेल्या खुनी हल्ल्याचा व्हिडिओ समाज माध्यमात व्हायरल झाला. हल्लेखोर तरुण त्या तरुणीवर निर्घृणपणे चाकुने वार करीत होता. मात्र बघ्यांच्या गर्दीतून एकही जण तरुणीला वाचवण्यासाठी किंवा तरुणाला रोखण्यासाठी पुढे आला नाही. उलट काही जण त्या तरुणीवर हल्ला होत असताना तिला वाचवण्याऐवजी मोबाईल मध्ये त्या घटनेचे शूटिंग करण्यात मग्न होते वास्तविक या वेळी उपस्थित नागरिकांनी बघ्याची भूमिका न घेता त्या मुलीला वाचवण्याचा प्रयत्न करायला हवा होता मात्र तसा प्रयत्न झाला नाही. जर लोकांनी एकत्र येऊन आरोपीला थांबवले असते तर त्या तरुणीचा जीव वाचला असता. त्या तरुणीच्या मृत्यूस तिथे उपस्थित असूनही केवळ बघ्याची भूमिका घेणारे असंवेदनशील नागरिकही जबाबदार आहेत. अशा प्रकारे घटना झाल्यावर संवेदनशील भावनेने नागरिकांनी भूमिका निभावण्याची गरज आहे. काही लोक अपघात घडतात, दुर्घटना घडते तेव्हा समोर असूनसुद्धा सहभाग घेत नाही. माणुसकी हरवत चालल्याचे हे लक्षण आहे. या टक्क्या गोष्टींचा विचार करून माणुसकी हरवणार नाही याची सर्वांनी दक्षता घ्यायला हवी.

- स्याम ठाणेदार, दौंड जिल्हा पुणे

वकिलांची संख्या लक्षणीय रित्या वाढली

सध्या अनेक क्षेत्रात पुढील भविष्यासाठी चांगले दिवस आहेत . त्यामध्ये अभियांत्रिकी फार्मसी बरोबरच वकिली हे एक क्षेत्र आहे. या क्षेत्रात मोठा वाव असल्याचे दिसून आले आहे. विविध प्राधिकरणे, अनेक प्रकारच्या संस्था, गृहनिर्माण सोसायट्या, बँका, अनेक कार्यालये इत्यादी क्षेत्रात वकिलांची गरज मोठ्या प्रमाणात वाढू लागली आहे. साहजिकच वकिलांची संख्या सुद्धा वाढत चालली असल्याचे आकडेवारी सांगते. गेल्या पाच वर्षात तब्बल ६६ हजार हुन अधिक वकिलांची नोंद झाली असल्याचे वृत्त वाचण्यात आले. २०२० तुलनेत २०२४ च अखेरीस महाराष्ट्र व गोवा वकील परिषदेत नोंद झालेल्या वकिलांची संख्या ७७ टक्क्यांनी वाढली आहे. दरवर्षी सुमारे ५० हजार विद्यार्थी प्रवेशासाठी अर्ज करतात. त्यातील सुमारे २३ हजार विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळतो. स्पर्धा परीक्षेच्या माध्यमातून सुद्धा अनेक विद्यार्थी आपले नशीब अजमावतात. एकूणच वकिली व्यवसायाला एक नवे स्वरूप प्राप्त होत आहे हे सुचिन्ह आहे अनेक जग्यात नवोदित वकिलांना मानधन दिले जाते ही खोतर या व्यवसायाला गती देण्यासाठी चांगली योजना आहे. एकूणच अभियांत्रिकी क्षेत्राबरोबरच वकिली क्षेत्र हे सुद्धा पुढे येत आहे

- शांताराम वाघ पुणे

दिनविशेष

आज ११ जानेवारी, लाल बहादूर शास्त्री यांची पुण्यतिथी. लाल बहादूर शास्त्री हे भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यातील स्वातंत्र्यसैनिक होते. त्यांनी १९६४ ते १९६६ या काळात भारताचे दुसरे पंतप्रधान म्हणून काम केले. तसेच त्यांनी यापूर्वी १९६१ ते १९६३ या काळात भारताचे सहावे गृहमंत्री म्हणून काम केले. १९५२ रोजी शास्त्री यांची भारतीय प्रजासत्ताकच्या पहिल्या मंत्रिमंडळात रेल्वे आणि वाहतूक मंत्री म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.१९५९ मध्ये ते वाणिज्य आणि उद्योग मंत्री होते आणि १९६१ मध्ये ते गृहमंत्री होते. विशिष्ट पोर्टफोलिओशिवाय मंत्री असताना शास्त्री यांनी १९६४ मध्ये मंगळू बंदराची

स्थापना केली. भारतात ब्रिटीश राजवटीला पाठिंबा देणाऱ्या भारतीय राजांची महान्या गांधी यांनी केलेल्या निंदेमुळे ते अत्यंत प्रभावित झाले. त्यांवेळी लाल बहादूर शास्त्री केवळ अकरा वर्षांचे होते, आणि तेव्हापासून राष्ट्रीय स्तरावर काहीतरी करण्याबाबतची प्रक्रिया त्यांच्या मनात घोळू लागली. महात्मा गांधींनी भारतात ब्रिटिश सरकारविरोधात सुरू केलेल्या असहकार चळवळीचे कार्यकर्ते लाल बहादूर यांना थोड्या काळासाठी (१९२१) तुरुंगवास भोगावा लागला. सुटकेनंतर त्यांनी काशी विद्यापीठ (सध्या महात्मा गांधी काशी विद्यापीठ), एक राष्ट्रीय

विद्यापीठात शिक्षण घेतले आणि पदव्युत्तर शास्त्री (शास्त्राचे अभ्यासक) ही पदवी मिळवली. संस्कृत भाषेमध्ये भावतपर्यंतचे शिक्षण घेतल्यानंतर ते भारत सेवक संघात सामील झाले आणि देशसेवेचे व्रत घेत त्यांनी येथून आपल्या राजकीय कारकिर्दीला सुरुवात केली. तीसहून अधिक वर्षे आपल्या समर्पित सेवेदरम्यान लाल बहादूर शास्त्री निष्ठा, क्षमतेसाठी जन्मानुसार लोकप्रिय झाले. नम्र, दृढ आणि जबरदस्त आंतरिक शक्ती असलेले शास्त्रीजी लोकांची भावना समजून देणारे खऱ्या अर्थाने त्यांचे मित्र बनले. त्यांनी आपल्या दूरदर्शी वृत्तीने देशाला विकासाच्या मार्गावर नेले. लाल बहादूर

शास्त्री यांच्यावर महात्मा गांधींच्या राजकीय शिकवणीचा मोठा पगडा होता. आपले गुरु महात्मा गांधींच्या शैलीत ते एकदा म्हणाले. कठोर मेहनत ही प्रार्थनेच्या समान आहे. लाल बहादूर शास्त्रींनी ममरू नका, माराफअसा नारा दिला ज्यामुळे देशभरात क्रांती झाली. कृषी क्षेत्रातील योगदान लाल बहादूर शास्त्री यांनी देश घडवण्यासाठी आणि कल्याणासाठी सैनिक आणि शेतकरी या दोघांच्याही महत्त्वावर भर दिला. १९६४ मध्ये श्वेतक्रांतीचे समर्थन केले आणि १९६५ मध्ये गुजरातमधील आनंद येथे राष्ट्रीय दुग्ध विकास मंडळाची स्थापना

केली. त्यांच्या कार्यकाळात, कृषी क्षेत्रात कृषी मूल्य आयोग, भारतीय अन्न महामंडळ (ऋषभ), राष्ट्रीय विभागे महामंडळ आणि भारतीय गोदाम निगम यांसारख्या अनेक संस्था स्थापन करण्यात आल्या. त्यांनी दिलेला मजय जवान-जय किसानफ हा नारा अजूनही लोकांच्या जिभेवर आहे. ११ जानेवारी १९६६ रोजी, लाल बहादूर शास्त्री यांचे ताणकंद, उडबेकिस्तान येथे निधन झाले. त्यांनी देशासाठी केलेल्या महत्त्वपूर्ण कार्यासाठी १९६६ मध्ये त्यांना मरणोत्तर भारतरत्न पुरस्काराने गौरवण्यात आले. आजही संपूर्ण भारत शास्त्रीजींना त्यांच्या साधेपणा, देशभक्ती आणि प्रामाणिकपणासाठी आठवतो.

ऑस्ट्रेलियन ओपन टेनिस ग्रॅंडस्लॅम स्पर्धा

मेलबर्न : गतविजेता यानिक सिनेर आणि सर्बियाचा दिग्गज नोव्हाक जोकोविच यांना रविवारपासून रंगणाऱ्या ऑस्ट्रेलियन ओपन टेनिस ग्रॅंडस्लॅम स्पर्धेत वेगवेगळ्या ड्रॉमध्ये स्थान मिळाले आहे. त्यामुळे यंदा ते एकमेकांविरुद्ध उपांत्य सामन्यात भिडणार नाहीत. गेल्या वर्षी सिनेरने उपांत्य सामन्यात जोकोविचला नमवले होते. अव्वल मानांकित सिनेर सलामीला निकोलस जारिविरुद्ध खेळेल. त्याच्या गटात टेलर फ्रिट्झ, बेन शेटन आणि दानिल मेदवेदेव या अनुभवी खेळाडूंचाही समावेश आहे. त्यामुळे सिनेरला प्रत्येक सामन्यात आपला सर्वोत्तम खेळ करावा लागेल. जोकोविच व स्पेनचा स्टार टेनिसपटू कार्लोस अल्काराझ यांचा सामना उपांत्यपूर्व फेरीत होऊ शकतो. महिलामध्ये सर्बालंका सलग तिन्हीदा ऑस्ट्रेलियन जेतेपटू पटकावण्याचा प्रयत्न करेल. याआधी मार्टिना हिंगिसने १९९७-१९९९ दरम्यान असा पराक्रम केला होता. भारताचा आघाडीचा टेनिसपटू सुमित नागल याचा सलामीचा सामना झेक प्रजासत्ताकच्या थॉमस माचाकविरुद्ध होईल. नागल सध्या एटीपी क्रमवारीत ९६ व्या स्थानी आहे. गेल्या वर्षी या स्पर्धेत नागलने सलामीला २७ व्या मानांकित कझाखस्तानच्या अलेक्झेंडर बुबलिक याला पराभवाचा धक्का दिला होता. मात्र, पुढील फेरीत त्याला चीनच्या जुनचेंग शांगविरुद्ध पराभवाचा सामना करावा लागला होता. आता तो कसा खेळ करणार याची उत्सुकता त्याच्या चाहत्यांना लागली आहे. त्यामुळे स्पर्धा कधी सुर होणार याकडे सर्वांचे लक्ष राहणार आहे.

एन.जगदीशनचा अनोखा विक्रम

मुंबई : विजय हजारे ट्रॉफीच्या उपांत्यपूर्व फेरीच्या सामन्यात तामिळनाडूचा सलामीवीर एन. जगदीशनने आपल्या उत्कृष्ट फलंदाजीने सर्वांची मनं जिंकली. या खेळाडूने स्फोटक फलंदाजी करत विरोधी संघाच्या एका गोलंदाजाला चांगलाच धाम फोडला. त्याने राजस्थानच्या अमन शेखावतच्या एकाच षटकात सलग ६ चौकार मारत त्याला दिवसा चांदण्या दाखवल्या. जगदीशनने शेखावतच्या षटकात एकूण ७ चौकार मारत २९ धावा कुटल्या. उजव्या हाताचा मध्यमगती गोलंदाज अमन शेखावत डावातील दुसरे षटक टाकायला आला होता. त्याचा पहिलाच चेंडू वाईड होता, जो यष्टीरक्षकाच्या मागून सीमारेषेच्या बाहेर गेला. यानंतर अमन शेखावतने पुनरागमन करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र तो अयशस्वी ठरला. अमन शेखावतने सतत शॉर्ट बॉल टाकले आणि जगदीशनने ऑफ साइडच्या बाहेर कट आणि ऑन साइड पुल शॉट खेळून सलग ६ चौकार मारले. अशा प्रकारे अमनच्या प्रत्येक चेंडूवर तामिळनाडूला चौकार मिळाला. त्याने चांगलीच खळबळ उडवली.

गावसकर यांनी केली भविष्यवाणी

मुंबई : नुकत्याच संपलेल्या बॉर्डर-गावसकर ट्रॉफी कसोटी मालिकेत शानदार कामगिरी करणारा भारताचा वेगवान गोलंदाज जसप्रीत बुमराह याच्यातील नेतृत्वक्षमता प्रभावित करणारी आहे. तो लवकरच रोहित शर्माच्या जागी राष्ट्रीय संघाचे नेतृत्व करेल, असा विश्वास दिग्गज फलंदाज सुनील गावसकर यांनी व्यक्त केला. बुमराहने ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यात ३२ बळी घेतले. ऑस्ट्रेलियाच्या भूमिगत विदेशी गोलंदाजाची ही सर्वोत्कृष्ट कामगिरी आहे. नेतृत्वाचे सर्वत्र गुण त्याच्यात आहेत. बुमराहच्या नेतृत्वात पर्यटन झालेला पहिला कसोटी सामना भारताने जिंकला होता. चॅनेल सेव्हनशी संवाद साधताना गावसकर म्हणाले, बुमराह भारतीय संघाचा पुढील कर्णधार असू शकते. तो जबाबदारीने पुढे हे नेतृत्व करतो. त्याची वागणूक फार चांगली असून अनावश्यकदृष्ट्या कुणावरही दडपण आणण्याचा त्याचा स्वभाव नाही. नेतृत्वाचे सर्वत्र गुण त्याच्यात आहेत. अनेकदा कर्णधारवर अनावश्यक दडपण येते. बुमराह मात्र असा विचार करतो की, तुम्हाला दिलेली जी जबाबदारी आहे, ती पूर्ण करण्यासाठी संपूर्ण ताकद लावा; पण त्यासाठी कुणावरही दडपण आणत नाही. बुमराह मागच्या काही वर्षांपासून भारतीय गोलंदाजीचे नेतृत्व करीत आहे. त्याच्या मार्गदर्शनात मोहम्मद सिराजला वेगवान गोलंदाज म्हणून विकसित होण्यास मदत झाली आहे, हे विसरता येणार नाही.

एलासिफाईड जाहिरात छोटी, उपयुक्तता मोठी

● जमिनीची खरेदी व विक्री अलिबाग परिसरात NA. Plat उपलब्ध बुक्रमखान, भुने, खडताळपुल, एरियामध्ये जागा उपलब्ध. सहाण, खानाव, भादाणेमध्ये जागा उपलब्ध. ऑफीस सन स्टोन रीयल इस्टेट अलिबाग, साईना कॉम्प्लेक्स, बायपास रोड ८६६९००६९०२, ९२७०८८८०३

● Vacancy for Office staff in Alibag Interested Graduate candidates can call 9923750549 For interview

● अलिबाग येथे वाडीमध्ये कामासाठी माणूस पाहिजे. राहण्याची सोय होईल. पगार १०,०००/- मो.नं. ९८२००२९४८८.

● ST स्टॅन्ड च्या शेजारी वासुदेव कॉम्प्लेक्स या इमारतीत पहिल्या मजल्यावर ७०० sqft. road touch व्यापारी गाळा भाड्याने देण्याचा आहे. फोन no. 9271432026, 7387516945

● फर्निचर वर्कशॉपमध्ये कामाला मुले पाहिजेत. १० वी १२ वी पास/नापास पगार -१२०००/- रुपये महिना, १२ तास ड्युटी टिकण-बायणसुरे, चॉंढी,संपर्क- ९८२३५८५३२९

● दुकान भाडा घ्याने मिळेल ९४२३३७५९९८/८४१९०१६४४४

● २ BHK प्रशांत फ्लॅट विकणे आहे. टिकाण : अलिबाग, ४ व्हिलर पार्किंग, २ लिफ्टस, इमारतीचे उत्तम दर्जाचे बांधकाम, शाळा, कॉलेज, मच्छीमाकेट, भाजीमाकेट, हॉस्पिटल मंदिर, बँक यापासून अगदी जवळ. रक्कम ७५ लाख (कमी होतील.) मो. ९६७३९४८६३९

जाहिरातीसाठी संपर्क : (०२१४१) २२२२९०/ २२२७६९

चार संघांचा सुपर आठमध्ये प्रवेश

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।

शेतकरी कामगार पक्ष, पुणेगाामी युवक संघटना अलिबाग शहर पुरस्कृत व प्रशांत नाईक मित्रमंडळ अलिबाग आयोजित तीन दिवसीय नाईट टेनिस क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे. या स्पर्धेच्या पहिल्या दिवशी गुरुवारी (दि.०९) झालेल्या सामन्यात चार संघांनी सुपर आठमध्ये प्रवेश केला आहे. प्रत्यक्ष मैदानावरोंबच ऑनलाईनदेखील क्रीडाप्रेमींनी या स्पर्धेचा आनंद लुटला. या सर्व सामन्यांचे समालोचन संदीप जगे यांनी केले.

अलिबागचे माजी नारायधक्ष प्रशांत नाईक यांच्या संकल्पनेतून गतवर्षापासून अलिबाग चॅम्पियन्स ट्रॉफी नाईट टेनिस क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे. यावर्षीदेखील ही स्पर्धा अलिबाग येथील क्रीडा भूयानमध्ये भरविण्यात आली आहे. गुरुवारी सायंकाळी या स्पर्धेचा शुभारंभ शेकाप सरचिटणीस जयंत पाटील यांच्या प्रमुख उपस्थितीत झाला. पहिल्या दिवशी गुरुवारी (दि.०९) सायंकाळी सुरु झालेली स्पर्धा शुक्रवारी (दि.१०) सकाळपर्यंत झाली. या स्पर्धेत वेगवेगळ्या संघांतील खेळाडूंनी जिंकण्यासाठी शर्तीचे प्रयत्न केले. गोलंदाज, क्षेत्ररक्षक, फलंदाज,

यष्टीरक्षक अशा सर्वांनीच आपल्या पारिने मेहनत घेत यश आपल्या हाती घेण्याचा प्रयत्न केला. वेगवेगळ्या संघांतील गोलंदाजांसह फलंदाज, क्षेत्ररक्षक, यष्टीरक्षकांची कामगिरी महत्वपूर्ण ठरली.

प्रेक्षणीय सामना अलिबाग प्रेस असोसिएशन विरुद्ध अॅड. इलेव्हन अलिबाग या संघात झाला. अॅड. इलेव्हन संघाने सुक्रवातीला फलंदाजी स्वीकारली. चार षटकात ७० धावा केल्या होत्या. अलिबाग

प्रेस असोसिएशन समोर चार षटकात ७९ धावांचे आव्हान होते. मात्र चार षटकात फक्त १६ धावा देत चार खेळाडू बाद करीत अॅड. इलेव्हन संघाने हा सामना जिंकला. अॅड. इलेव्हन अलिबाग संघ प्रेक्षणीय सामन्याचा विजेता ठरला असून अॅड. महेश म्हात्रे सामनावीर ठरले. तसेच अलिबाग प्रेस असोसिएशन संघ उपविजेता ठरला. या दोन्ही संघाला मान्यवरांच्या हस्ते चषक देऊन गौरविण्यात आले.

त्यानंतर प्रत्यक्ष निमंत्रित संघामध्ये सामना भरविण्यात आला. सुक्रवातीचा सामना अर्जुन इलेव्हन दिघोडी आणि जे.डी. भार्गवी इलेव्हन अलिबाग या संघात झाला. त्यामध्ये दिघोडी संघाने क्षेत्ररक्षण स्वीकारले. भार्गवी इलेव्हन संघाने फलंदाजी करीत ५ षटकात सहा बाद २२ धावा

विजेत्यांना आकर्षक बक्षिसे

शनिवारी सायंकाळपासून सुपर एटच्या संघामध्ये लढत होणार आहे. त्यात विजयी करणारा संघ सामना रंगणार आहे. अंतिम विजेता संघ अलिबाग चॅम्पियन्स चषकाचा मानकरी ठरणार आहे. अंतिम विजेत्या संघाला दोन लाख रुपये व चषक, द्वितीय क्रमांकाला एक लाख रुपये व चषक, तृतीय व चतुर्थ क्रमांकाला प्रत्येकी ५० हजार रुपये व चषक देऊन गौरविण्यात येणार आहे. मालिकावीराला दुचाकी, उत्कृष्ट गोलंदाज व फलंदाज यांना सायकल आणि विजेता व उपविजेता संघ मालकाला एलईडी टीव्ही देऊन सन्मानित केले जाणार आहे.

कोण ठरणार अलिबाग 'चॅम्पियन्स'

अलिबागच्या समुद्रकिनारी असलेल्या क्रीडा भूयान येथे नाईट टेनिस क्रिकेट स्पर्धेचा थरार सुरु आहे. या स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यांतर कोण ठरणार अलिबागच्या चॅम्पियन्स ट्रॉफीचा मानकरी याकडे प्रेक्षकांसह संपूर्ण अलिबागकरांचे लक्ष लागून राहिले आहे. गुरुवारपासून क्रीडा भूयान येथे क्रिकेट स्पर्धेला सुरुवात झाली. पहिल्या दिवशी आठ संघांमध्ये स्पर्धा झाली. त्यात चार संघांची सुपर आठ मध्ये निवड झाली. दुसऱ्या दिवशीदेखील शुक्रवारी सायंकाळपासून सामने सुरु झाले. यामधील चार संघांची सुपर आठमध्ये निवड होणार आहे. शनिवारी सायंकाळी सुपर आठ संघांतील क्रिकेटचा थरार पहावयास मिळणार आहे. या स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यांतर संघांतील अलिबाग चॅम्पियन्स ट्रॉफी २०२५चा मानकरी कोण ठरणार आहे, याकडे लक्ष लागून राहिले आहे.

काढल्या. त्यामुळे दिघोडी संघासमोर पाच षटकात २३ धावांचे लक्ष्य होते. २.१ षटकात एक बाद २६ धावा करीत त्यांनी विजय मिळविला.

प्रफुल्ल अॅड निलेश स्पॉटस साखर आणि फैजी इलेव्हन अलिबाग या संघामध्ये दुसरा सामना झाला. फैजी इलेव्हन संघाने क्षेत्ररक्षण केले.

तिसरा सामना अर्जुन इलेव्हन दिघोडी आणि प्रफुल्ल अॅड निलेश स्पॉटस साखर या संघामध्ये झाला. दिघोडी संघाने क्षेत्ररक्षण स्वीकारले. साखर संघाने पाच षटकात ४५ धावा केल्या. त्यानंतर दिघोडी संघाने फलंदाजीला सुरुवात केली. ४६ धावांची गरज या संघाला होती. परंतु पाच षटकात ३९ धावांमध्येच हा सामना संपला. त्यामुळे तिसऱ्या सामन्यातील साखर संघ विजेता ठरला.

चौथा सामना जे.डी. भार्गवी इलेव्हन अलिबाग आणि फैजी इलेव्हन अलिबाग या संघामध्ये झाला. भार्गवी संघाने पाच षटकात ४७ धावा केल्या होत्या. विजयासाठी फैजी संघासमोर ४८ धावांचे लक्ष्य होते. परंतु पाच षटकामध्ये फैजी संघाला ३८ धावांवर समाधान मानावे लागले. या स्पर्धेतील भार्गवी संघ विजेता ठरला. पहिल्या दिवशी झालेली नाईट टेनिस क्रिकेट स्पर्धा आठ संघांमध्ये झाली.

दरम्यान, आठ संघांच्या सामन्यात चार संघ विजयी झाले असून ते सुपर एटमध्ये गेले आहेत. प्रफुल्ल अॅड निलेश स्पॉटस साखर, जे.डी. भार्गवी इलेव्हन अलिबाग, ए.बी. ग्रुप अलिबाग आणि यु. व्ही. स्पॉटस अलिबाग या संघांचा त्यामध्ये समावेश आहे.

चेस ट्रेनर बनण्याची सुवर्णसंधी

। रायगड । खास प्रतिनिधी ।

महाराष्ट्र बुद्धिबळ संघटना चेस इन स्कूल (शाळेत बुद्धिबळ) हा उपक्रम २०२५-२६ पासून सुरु करणार आहे. रायगडमध्ये बुद्धिबळ वाढावा असे वाटते त्यांनी या प्रशिक्षण शिबिरांमध्ये भाग घेवून चेस ट्रेनर पदवी घ्यावी. तसेच आपल्या जवळच्या किमान दोन शाळांमधून हा उपक्रम राबवावा, अशी अपेक्षा आहे. रायगडमध्ये १२ जानेवारी २०२५ रोजी प्रशिक्षण आयोजित केले आहे.

भारतामध्ये सध्या बुद्धिबळ या खेळाने चांगलाच जोर पकडला आहे. आपल्याकडील मुलेही मागे पडणार नाहीत. याची काळजी आणून घेतली पाहिजे. आणून जर बुद्धिबळ प्रेमी आहेत

तर आपली जबाबदारी आहे की या खेळाचा प्रचार आणि प्रसारासाठी आणखण प्रयत्न केले पाहिजेत. म्हणूनच याचाच एक भाग म्हणून शाळेत बुद्धिबळ हा उपक्रम या वर्षी जून २०२५ पासून ५०० शाळांमधून राबविण्यात येत आहे. त्यासाठी बुद्धिबळ ट्रेनरची आवश्यकता असल्याने ट्रेनर ट्रेनर्स या कॅम्पमार्फत बुद्धिबळ ट्रेनर्स ही पदवी देवून प्रशिक्षक तयार करण्यात येणार आहेत. किमान एक-दोन शाळेतून बहुसंख्य विद्यार्थ्यांना खेळात आणतील.

या प्रशिक्षणाचा भाग होऊन आपला सहभाग नोंदवावा. अधिक माहिती साठी ८८८०९१४११ विलास म्हात्रे अलिबाग यांच्याशी संपर्क साधावा.

महाराष्ट्राच्या दोन्ही संघांनी बाद फेरी गाठली

५० वी कुमार-कुमारी गट राष्ट्रीय कबड्डी स्पर्धा

। मुंबई । प्रतिनिधी ।

महाराष्ट्राच्या दोन्ही संघांनी ५० व्या कुमार-कुमारी गट राष्ट्रीय कबड्डी स्पर्धेत साखळी सामन्यात सलग दोन विजय मिळवित बाद फेरी गाठण्याच्या दिशेने पहिले पाऊल टाकले. अखिल भारतीय कबड्डी महासंघाच्या मान्यतेने उत्तर प्रदेश जिल्हा कबड्डी असोसिएशनच्या विद्यमाने रोशनबाग बसिस्त क्रीडा संकुलात सायंकाळच्या सत्रातील ग गटात महाराष्ट्राच्या मुलींनी चुरशीच्या लढतीत चंदीगडला ५१-४७ असे रोखत बाद फेरी गाठण्याचा आपला मार्ग मोकळा केला. पहिल्या डावापासून रंगतदार

ठरलेल्या या सामन्यात विश्रांतीला २२-१८ अशी आघाडी महाराष्ट्राकडे होती. आघाडी निसटून देता महाराष्ट्राने आपला विजय निश्चित केला. महाराष्ट्राच्या मुलींची साखळीतील शेवटची लढत उत्तरांचल संघाशी होईल. सकाळी झालेल्या कुमारी ग गटात महाराष्ट्राने मणिपूरचा

५२-३० असा पराभव करीत पहिल्या साखळी विजयाची नोंद केली. आक्रमक सुरुवात करीत पूर्वार्धात ३१-१४ अशी आघाडी घेणाऱ्या महाराष्ट्राने उत्तरार्धात सावध खेळावर भर देत गुणांचे अर्धशतक पार केले. १८ गुणांनी महाराष्ट्राने सामना आपल्या बाजूने झुकविला.

'गौतम गंभीर ढोंगी' ...

माजी खेळाडू मनोज तिवारीची टीका

। मुंबई । प्रतिनिधी ।

भारतीय संघाच्या अलीकडच्या कामगिरीवर माजी फलंदाज मनोज तिवारीने प्रश्न उपस्थित करत गौतम गंभीरच्या प्रशिक्षक शैलीवर सडकून टीका केली आहे. गंभीर ऐवजी व्हीव्हीएस लक्ष्मण आणि साईराज बहलुते हे भारतीय संघाचे प्रशिक्षक करण्यासाठी आदर्श पर्याय ठरले असते, असेही तो म्हणाला आहे. गंभीरच्या प्रशिक्षकपदी विराजमान झाल्यानंतर भारतीय संघाने २७ वर्षांत प्रथमच श्रीलंकेत वनडे मालिका गावली. त्यानंतर घरच्या मैदानावर न्यूझीलंडविरुद्धच्या कसोटी मालिकेत संघाला ०-३ असा पराभव स्वीकारावा लागला होता. तसेच १० वर्षांनंतर पहिल्यांदाच ऑस्ट्रेलियाविरुद्ध बॉर्डर-गावसकर ट्रॉफीमध्ये संघाला पराभव पत्करावा लागला. मनोज तिवारी म्हणाला की, गौतम एक गंभीर ढोंगी आहे.

तो जे बोलतो ते करत नाही. रोहित शर्मा कोठला आहे? मुंबईचा आहे. अभिषेक नायर कोठून आहे? मुंबईचा आहे. त्याला मुंबईचे खेळाडू पुढे ठेवण्याची संधी मिळाली आहे. जलज सक्सेनासाठी बोलणारे कोणी नाही. तो चांगली कामगिरी करतो, पण शांत राहतो. आता हा मॉर्निंग लखनौ सुपर जायंट्सकडून आला आहे. अभिषेक नायर केकेआरमध्ये गंभीरसोबत होता. हे लोक गौतम गंभीरसाठी सोयीस्कर आहेत. हे सर्व गंभीर सांगेल त्याप्रमाणे वागणारे लोक आहे. म्हणूनच त्यांचा कोचिंग स्टाफमध्ये समावेश करण्यात आला आहे, अशी जोरदार टीका तिवारी याने केली.

काव्याचा संघ ७७ धावांत तंबूट

मुंबई : इंडियन्स फ्रॅंचाईसीचा संघ असलेल्या केप टाऊ संघाने २०२५ च्या पहिल्याच सामन्यात दमदार कामगिरी केली. अंभियेक नायर कोठून आहे? मुंबईचा आहे. अभिषेक नायर कोठून आहे? मुंबईचा आहे. त्याला मुंबईचे खेळाडू पुढे ठेवण्याची संधी मिळाली आहे. जलज सक्सेनासाठी बोलणारे कोणी नाही. तो चांगली कामगिरी करतो, पण शांत राहतो. आता हा मॉर्निंग लखनौ सुपर जायंट्सकडून आला आहे. अभिषेक नायर केकेआरमध्ये गंभीरसोबत होता. हे लोक गौतम गंभीरसाठी सोयीस्कर आहेत. हे सर्व गंभीर सांगेल त्याप्रमाणे वागणारे लोक आहे. म्हणूनच त्यांचा कोचिंग स्टाफमध्ये समावेश करण्यात आला आहे, अशी जोरदार टीका तिवारी याने केली.

इंग्लंड विरुद्ध वनडे मालिकेत दोघांना पदार्पणाची संधी

नितीशकुमार रेड्डी, हर्षित राणाच्या नावाची चर्चा

। नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था । ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यातील कसोटी मालिकेनंतर भारतीय संघ घरच्या मैदानावर इंग्लंड विरुद्ध पाच टी-२० सामन्यांच्या मालिकेसह ३ सामन्यांची वनडे मालिका खेळणार आहे. चॅम्पियन्स ट्रॉफी स्पर्धेआधी इंग्लंड विरुद्ध रंगणाऱ्या वनडे मालिकेतून यशस्वी जैस्वालसह नितीशकुमार रेड्डी आणि हर्षित राणा या युवा खेळाडूंना वनडे संघात पदार्पणाची संधी मिळू शकते. यशस्वी जैस्वालसाठी इंग्लंड दौरा खास असणार आहे. यशस्वी जैस्वाल याने अल्पावधि आपली छाप सोडली आहे. २३ वर्षीय युवा सलामीवीराला इंग्लंड विरुद्धच्या वनडे मालिकेत संधी मिळू शकते. जैस्वालने टी-२० सह ट्रेन्समध्ये आपल्यातील क्लास दाखवून दिला आहे. आता वनडेत छाप सोडण्यासाठी तो उत्साहीत असेल. आगामी चॅम्पियन्स ट्रॉफी स्पर्धेसाठीही तो टीम इंडियाचा

भाग असेल, असे बोलले जाते. रोहित शर्मा आणि शुब्रमन गिलच्या बॅकअपच्या रूपात तो पहिली पसंती असेल. नितीशकुमार रेड्डी या युवा खेळाडूने ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यावर आपल्यातील धमक दाखवून दिली आहे. कसोटीत छाप सोडल्यानंतर आता हा क्रिकेटर वनडे संघात एट्टीसाठी तयार आहे. बॉर्डर गावसकर स्पर्धेत एका बाजूला स्टार खेळाडू अपयशी ठरले तिथं या युवा खेळाडूंनी मैदानात तग धरून सातत्यपूर्ण चांगली कामगिरी केली. चॅम्पियन्स ट्रॉफी स्पर्धेसाठीच्या संभाव्य संघात या अष्टपैलू खेळाडूचा समावेश असून इंग्लंड विरुद्ध घरच्या मैदानात तो

पहिला वनडे सामना खेळताना दिसले तर नवल वाटणार नाही. हर्षित राणाचंही वनडे पदार्पण निश्चित जातल आहे. इंग्लंड विरुद्धच्या वनडे मालिकेनंतर भारतीय संघ चॅम्पियन्स ट्रॉफी स्पर्धा खेळणार नाही.

या स्पर्धेआधी जसप्रीत बुमराहसह स्टार गोलंदाजांना विश्रांती मिळू शकते. या परिस्थितीत हर्षित राणासाठी वनडे पदार्पणाची संधी निर्माण झाल्याचे पाहायला मिळेल. आयपीएलसह देशांतर्गत क्रिकेटमध्ये उल्लेखनीय कामगिरी केल्यावर हर्षित राणाला ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यावर टीम इंडियाकडून पदार्पणाची संधी मिळाली होती. कसोटीत ३ डावात ४ विकेट्स घेणारा हर्षित राणा इंग्लंड विरुद्धच्या वनडे मालिकेत टीम इंडियाच्या गोलंदाजीतील प्रमुख गोलंदाजांपैकी एक असेल, अशी जोरदार चर्चा क्रिकेट वर्तुळात चर्चिली जात आहे.

मानसशास्त्रज्ञ पतीने दिले पत्नीला पाठबळ भारत श्री मिळवण्याची व्यक्त केली इच्छा

शुभांगी सुतार पहिल्या महिला शरीरसौष्टवपटू

। सांगली । वृत्तसंस्था । शरीरसौष्टव हे खर तर पुरुषी क्रीडा प्रकाराचे क्षेत्र म्हणून ओळखले जाते. आपल्या डौलदार, पिळदार आणि प्रमाणबद्ध शरीराचे सौष्टव म्हणजे बळकट शरीराचे जाहीर प्रदर्शन करणे होय. या खेळात खेळाडूंना खूपच मेहनत घ्यावी लागते. स्पर्धा म्हणून शरीराचे प्रदर्शन करण्यात पुरुषाला जशी सवय असते, तसे महिलेनी करणे म्हणजे धाडस. परंतु विटा येथील शुभांगी सुतार या पश्चिम महाराष्ट्रातील पहिल्या महिला शरीरसौष्टवपटू उरल्या आहेत. सर्वत्र क्षेत्रांत पुरुषांवर मात

करून आघाडीवर असणारी नारीशक्तीही आज पुरुषांच्या क्षेत्रात संचार करत आहे. महिलांनी शरीर दाखवणे ही समाजमान्य नसणारी गोष्ट. मात्र शरीराचा प्रत्येक अवयव बांधेसुद्ध असावा, अशी अपेक्षा शरीरसौष्टव प्रकारात असते. कोल्हापूर जिल्ह्यातील अरळगुंडी (ता. गडहिंग्लज) येथील शुभांगी यांचा विवाह विट्यातील कैलास सुतार यांच्याशी झाला. मानसशास्त्रज्ञ कैलास यांनी पूर्वी शरीरसौष्टव स्पर्धा गाववल्या आहेत. यशराज व सोनिका ही दोन फुले यशारवेलीवर उमलल्यानंतर त्यांनी तब्येत तंदुरुस्त ठेवण्यासाठी 'जिम'

सुरु केली. दीड वर्षांपूर्वी त्यांनी शरीरसौष्टव प्रकाराकडे वळताना पती कैलास यांच्याकडून सर्व गोष्टींचे बारकाई जाणून घेतले. उंची कमी असल्याने त्यांनी त्या प्रमाणात

वजन, स्नायूंची प्रमाणबद्ध वाढ व पिळदार शरीररूपी या गोष्टींवर लक्ष केंद्रित केले. परीक्षकांच्या दृष्टीने महत्त्वाच्या गोष्टींवर जादा भर देऊन शरीराला आवश्यक

व्यायाम सुरु केला. सकाळी एक तास व सायंकाळी दोन तास असा 'वर्कआऊट' केला. विशेषतः स्नायू व चपळता यावर शरीरसौष्टव स्पर्धेत गुण दिले जातात. त्यादृष्टीने व्यायाम व आहाराचे नियोजन केले. ४८ किलो असणारे वजन आज ५५ किलोपर्यंत वाढले तरी ते प्रमाणबद्ध आहे. हरभरा, मोड आलेली कडधान्ये, चपाती, भाजी, भात असा आहार घेताना प्रॉटिनसाठी रोज ६ अंडी खातात. पुण्यातील शिवनेरी केसरी ही जुन्नर येथे झालेली स्पर्धा त्यांच्या आयुष्यातील पहिली ठरली. प्रशिक्षक राम साबळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सराव सुरु आहे.

शरीरसौष्टव हे क्रीडा क्षेत्र मला नवे होते. समाजासमोर अंगप्रदर्शन करणे हा आपल्या समाजाच्या दृष्टीने लाजीरवाणा प्रकार. सुरुवातीला त्या गोष्टींचे प्रबंध दडपण होते. मात्र, पती कैलास यांनी दिलेली साथ व पाठबळ महत्त्वाचे ठरले. नॅशनल अॅम्बेयुअर बॉडीबिल्डर असोसिएशन (एनएबीबीए) तर्फे घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धात सहभागी होण्याचा मानस आहे. 'भारतश्री' हा किताब मिळवणे माझे ध्येय आहे.

- शुभांगी सुतार, महिला शरीरसौष्टवपटू, विटा.

बालांगण

छो ट्या दोस्तानो, नव्या वर्षात काही तरी वेगळं करायचंय का? मग नेचर वॉकला चला. अभयारण्यात जाऊन पक्षी बघा. जवळच्या डोंगरावरही जाता येईल. सकाळी लवकर उठलात तर घराच्या बाहेरही विविध पक्षी दिसू शकतील. मित्रांनो, पक्षी घरटी तयार करतात. एवढी छान, सुबक आणि मजबूत घरटी त्यांना कशी बरं बांधता येत असतील, असा प्रश्न पडलाय का कधी? पडला असेल तर पक्ष्यांच्या घरट्याची कलाकृती तयार करून याचं उत्तर जाणून घेऊ शकता. यासाठी काही वस्तू जमवाव्या लागतील. पक्षी जमवतात अगदी तश्याच! मग बनवायचं ना

बनवा घरट्याची प्रतिकृती

घरटं? साहित्य : पानं, पालापाचोळा, कळ्या, फुलांचे देठ, काटक्या, काड्या, पिसं, गवत आणि भुसा. एखाद्या अभयारण्यात जाणार असाल तर सोबत पिशवी घेऊन जा. या वस्तू जमवा. गम, कागदी आकार कापून घ्या. आता तुम्हाला पक्ष्याचं घरटं तयार करायचं आहे. यासाठी पोत्याचं जाड कापड घ्या. हे कापड अर्धगोल आकारात कापा. आता हा तुकडा पेपर प्लॅटच्या खालच्या भागात चिकटवा. आता त्यावर पक्षी चिकटवा. नंतर पोत्याच्या तुकड्यावर इतर वस्तू चिकटवता येतील. काटक्या, काड्या, कापूस, पिसं, वाळलेली पानं, फुलं, देठ या सगळ्या वस्तू चिकटवा. पेपर प्लॅट अजून सजवायची असेल तर अशाच काड्या, पानं, फुलं चिकटवता येतील. पांढऱ्या कागदाचे अड्याचे आकार कापा. पक्ष्याच्या खाली ते चिकटवता येतील. आता तुमची कल्पकता वापरा आणि इतर सजावट करा. गम पूर्णपणे वाळू द्या. ही कलाकृती घरात ठेवता येईल किंवा कुणाला गमंत म्हणून भेटही देता येईल.

फन टाईम
पिशवी, ब्राऊन पेपर, कापडी पोत्यासारखं कापड, रंगीत कागदी प्लेट, गुगली आईज, पक्ष्यांचे आकार कापण्यासाठी कागद, कात्री इत्यादी. कृती : सर्वात आधी घरट्यासाठी लागणाऱ्या वस्तू तुम्हाला जमवायच्या आहेत. तुमच्याकडील कागदाचे पक्ष्यांचे आकार कापा किंवा पक्ष्यांच्या चित्राची प्रिंटी काढता येईल.

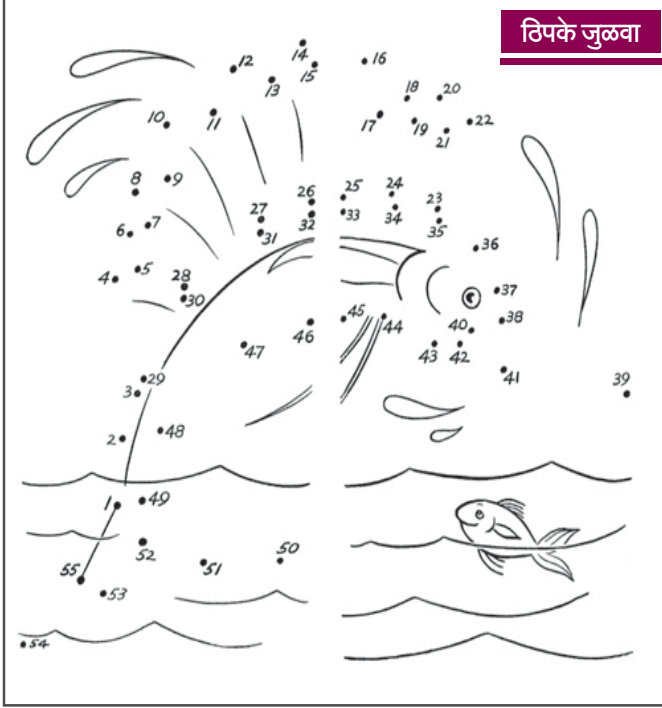
लिथुआनियाविषयी...

यु रोप खंडातल्या बऱ्याच छोट्या देशांपैकी एक म्हणजे लिथुआनिया. उत्तर युरोपातला हा देश बाल्टिक समुद्राच्या पूर्वे किनाऱ्यावर वसला आहे. या देशाची लोकसंख्या ३० लाखांच्या घरात आहे. 'लिथुआनियन' ही इथली प्रमुख भाषा. देशातले ८२ टक्के लोक ही भाषा बोलतात. 'व्हिल्नियस' या देशाची राजधानी आणि सर्वात मोठं शहर. १७९५ मध्ये लिथुआनिया रशियन साम्राज्याचा भाग झाला. १६ फेब्रुवारी १९१८ या दिवशी हा देश स्वतंत्र झाला. पण लिथुआनियावर आक्रमण सुरुच राहिले. १६ जून १९४० या दिवशी 'सोव्हिएत युनियन'ने या देशाचा ताबा घेतला. १९४१ ते १९४४ या काळात लिथुआनियावर नाझी जर्मनीचं राज्य

होतं. १९४४ पासून १९९० पर्यंत हा देश पुन्हा 'सोव्हिएत युनियन'च्या ताब्यात होता. १९ मार्च १९९० या दिवशी लिथुआनियाला स्वातंत्र्य मिळालं. हा देश नाटो आणि युरोपियन युनियनचा सदस्य आहे. या देशाला ९९

किलोमीटरचा समुद्रकिनारा लाभला आहे. 'नेमुनास' ही या देशातली सर्वात मोठी नदी. लिथुआनियाचा बराचसा भाग सपाट आहे. देशात ३३ टक्के वनसंपदा आहे. या देशात बरेच तलावही आहेत. भरपूर जंगल असल्यामुळे इथे लाकूड उद्योग मोठ्या प्रमाणावर आहे. या देशात पाच राष्ट्रीय तर ४०२ निसर्ग उद्यान आहेत. देशात वन्य प्राणीही मोठ्या प्रमाणावर आहेत. निसर्गसौंदर्याने नटलेल्या या देशात पर्यटक मोठ्या संख्येने येतात. युरोपातल्या इतर देशांप्रमाणे युरो हे इथलं प्रमुख चलन असलं तरी 'लिथुआनियन लितास' या चलनाचा वापरही केला जातो.

टिपके जुळवा

दोस्त हे मस्त

व्हिक्टोरिया क्राऊन्ड पिजन

पक्षी मुळातच सुंदर असतात. त्यांची रंगीबेरंगी पिसं खूप आकर्षक वाटतात. वेगवेगळ्या आकाराच्या, प्रकाराच्या या पिसांमुळे पक्षी स्टायलिश दिसतात. काही पक्ष्यांना केसही असतात. या केसांचीही विशिष्ट रचना असते. त्यामुळे पक्ष्यांनी हेअरस्टाईल केल्यासारखंच वाटतं. असाच एक पक्षी म्हणजे व्हिक्टोरिया क्राऊन्ड पिजन. हे पक्षी म्हणजे कबुतरांची सर्वात मोठी प्रजाती आहे. ते मादी टर्कीच्या आकाराचे असतात. त्यांचे केस तुऱ्यासारखे वाटतात. जांभळट रंगाच्या या तुऱ्यांमुळे डोक्यावर मुकुट घातल्यासारखं वाटत असल्याने त्यांना व्हिक्टोरिया क्राऊन्ड पिजन हे नाव पडलं.

खादाडी

यम्मी वॉटरमिलन स्मूदी

छोट्यांना, कॅलिंगडं भरपूर प्रमाणात मिळतात. गारेगार कॅलिंगड खायला खूप छान वाटतं. या कॅलिंगडाची तुम्ही मस्त स्मूदी करू शकता. त्यासाठी तीन कप कॅलिंगडाच्या फोडी घ्या. बिया काढून टाका. अर्धा कप व्हेनिला आईस्क्रीम, पुदीन्याची पानं हे साहित्य घ्या. मिक्सरच्या भांड्यात कॅलिंगडाचे तुकडे आणि व्हेनिला आईस्क्रीम घाला. नीट फिरवून घ्या. हे मिश्रण ग्लासमध्ये ओता. पुदीन्याच्या पानांनी सजावट करा. गारेगार प्या. संंध्याकाळी किंवा रात्री ही स्मूदी बनवून पिता येईल.

धमाल

मित्रमैत्रिणींसोबत घालवा वेळ

मुलांनो, सुट्टीमध्ये तुम्हाला दररोज काहीतरी वेगळं करायचं असतं. मित्रमैत्रिणींसोबत वेळ घालवायचा असतो. मग एखाद्या रविवारी तुम्ही मित्रमैत्रिणींना घरी बोलवू शकता. घरीच टीव्हीवर एखादा चित्रपट बघू शकता. थिएटरमध्ये जाऊनही चित्रपट बघण्याचा प्लॅन करता येईल. अशाप्रकारे प्रत्येक मित्रमैत्रिणीच्या घरी वेगळा कार्यक्रम ठरवा. काहीतरी क्रिप्टिव्ह करा. तुमची सुट्टी मस्त आनंदात जाईल. लांब राहणाऱ्या मित्र किंवा मैत्रिणीला यावेळी पत्र लिहा. व्हॉट्स अॅप, फोनवर तुम्ही रोज भेटत असलात तरी पत्र लिहिण्याची गंमत वेगळीच असते. ती मजा अनुभववा.

योगा टाईम

पाठीसाठी शिशुआसन

मुलांनो, शाळेत जातांना तुम्ही पाठीवर दप्तर घेता. दप्तराच्या वजनामुळे पाठीच्या कण्याला त्रास होतो. पाठीला आराम मिळावा यासाठी तुम्ही शिशुआसन करा. शिशुआसन म्हणजे लहान बाळ रंगताना ज्या स्थितीत असतं तशी शारीरिक स्थिती. यामुळे मज्जासंस्थेचं कार्यही सुधारतं. हे आसन अगदी सोपं आहे.

लोखंडाच्या वस्तू पटकन गंजतात. पण सोन्याच्या दागिन्यांवर गंज चढत नाही.

कितीही वापरले तरी सोन्याचे दागिने खराब होत नाहीत. लोखंड आणि सोनं हे दोन्ही धातू असले तरी लोखंडाप्रमाणे त्यावर गंज का चढत नाही, असा प्रश्न तुमच्या मनात आला असेल. चला तर मग याचं कारण जाणून घेऊ या. सोनं हा एक निष्क्रिय धातू आहे. त्यामुळे त्याचा वातावरणातल्या कोणत्याही घटकाशी किंवा वायुशी संपर्क आला तर कोणतीही रासायनिक प्रक्रिया घडत नाही. लोखंडावर गंज चढण्यासाठी या धातूची वातावरणातल्या ऑक्सिजनशी

सोनं का गंजत नाही?

प्रक्रिया व्हावी लागते. या प्रक्रियेनंतर आयर्न ऑक्साइडची निर्मिती झाल्याने लोखंड गंजतं. सोनं म्हणजे सुवर्ण निसर्गात शुद्ध स्वरूपात असतं. तसंच हा मऊ धातू आहे. मात्र दागिने घडवताना सोन्यात थोड्या प्रमाणात तांब किंवा पितळ मिसळलं जातं. यामुळे या धातूला काठिण्य येतं आणि दागिने

जाणून घ्या

सोन्याच्या दागिन्यांची चमक कमी झाल्याचं आपल्याला जाणवतं. सोन्याची कोणत्याही वायुसोबत रासायनिक प्रक्रिया होत नसली तरी यात मिसळलेल्या इतर धातूंचा ऑक्सिजनशी संपर्क होऊन ऑक्साइडची निर्मिती होते. यामुळे सोन्याचे दागिने फिके दिसतात. मात्र या ऑक्साइडचा रंग लाल किंवा भुरकट नसतो. त्यामुळे दागिने लालसर दिसत नाहीत. सोन्यात कधीही लोखंड मिसळलं जात नाही.

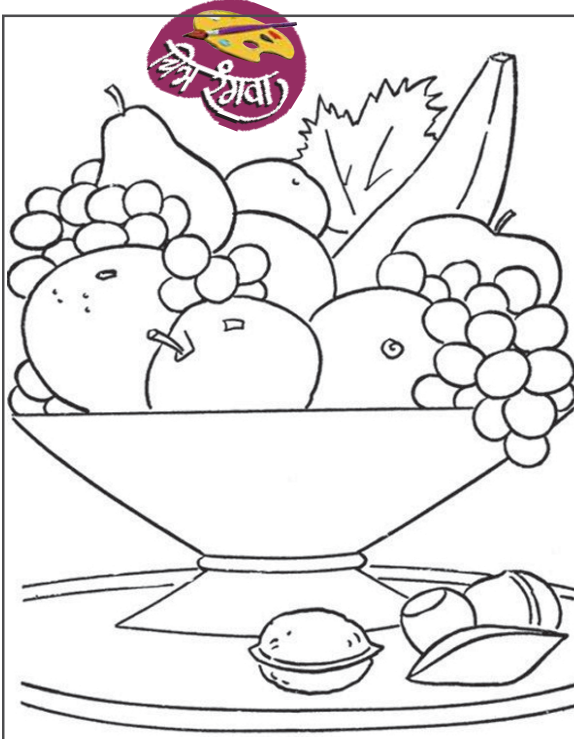
क्षेत्र हेल्थ मॅनेजमेंटचं

आ रोग्य क्षेत्रात करीअर करण्यासाठी फक्त डॉक्टर हा एकमेव पर्याय नाही. हे क्षेत्र खूप मोठं आहे. इथे तुम्ही विविध प्रकारे काम करू शकता. व्यवस्थापन क्षेत्रात रस असेल तर हॉस्पिटल मॅनेजमेंट म्हणजे रूग्णालय व्यवस्थापनाकडे तुम्ही वळू शकता. हेल्थकेअर क्षेत्राची वाढ वेगाने होत आहे. त्यातच परदेशी कंपन्यांनीही या क्षेत्रात मोठी गुंतवणूक केल्याने रोजगाराच्या नव्या संधी निर्माण होत आहेत. म्हणूनच तुम्ही हॉस्पिटल मॅनेजमेंटचा अभ्यासक्रम पूर्ण करून पुढे जाऊ शकता. हॉस्पिटल मॅनेजमेंटमध्ये डिप्लोमापासून पोस्ट ग्रॅज्युएशनपर्यंतचे अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत. काही कॉलेजेसमध्ये या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी प्रवेश परीक्षेचं आयोजन केलं जातं. हॉस्पिटल मॅनेजमेंटसंबंधीच्या या अभ्यासक्रमांमध्ये कायदा, फायनान्स, ह्युमन रिसोर्स, ऑपरेशन्स मॅनेजमेंट, वैद्यकीय तसंच कायदाविषयक प्रश्न असे

कोण होणार?

विषय शिकवले जातात. यामुळे संपूर्ण व्यवस्थापनाचं ज्ञान तुम्हाला मिळतं. हे अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर हॉस्पिटल बिझनेस मॅनेजर, फूड अँड बिव्हरेज मॅनेजर, गेस्ट रिलेशन मॅनेजर, हॉस्पिटल अँडमिनिस्ट्रेटर, फ्लोअर मॅनेजर, सेंटर मॅनेजर, पेशंट रिलेशन एक्सिक्युटिव्ह, फ्रंट ऑफिस अँडमिनिस्ट्रेटर, ऑपरेशन एक्सिक्युटिव्ह म्हणून तुम्ही काम करू शकता. विविध शिक्षण संस्था आणि कॉलेजेसमध्ये हे अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत.

आग विझवणारा 'फायर वास'

आग लागल्यावर सगळ्यांची धावपळ होते.

घरात लागलेली छोटीशी आगही मोठं नुकसान करू शकते. आग लागल्यावर आपण अनिश्चान दलाला फोन करतो. पण ते येईपर्यंत बराच वेळ जातो. पाण्याने आग विझवण्याचा प्रयत्न होतो. पण यात इजा होण्याची शक्यता असते. म्हणूनच सॅमरंगने अनोखा फ्लॉवरपॉट तयार केला. हा फ्लॉवरपॉट फेकल्यावर आग पटकन विझते. मित्रांनो, हा जादूचा फ्लॉवरपॉट नाही. यात आग विझवण्यासाठी वापरलं जाणारं पोटॅशियम कार्बोनेटचं मिश्रण

व्हॉट्स न्यू?

ग लागल्यावर सगळ्यांची धावपळ होते. घरात लागलेली छोटीशी आगही मोठं नुकसान करू शकते. आग लागल्यावर आपण अनिश्चान दलाला फोन करतो. पण ते येईपर्यंत बराच वेळ जातो. पाण्याने आग विझवण्याचा प्रयत्न होतो. पण यात इजा होण्याची शक्यता असते. म्हणूनच सॅमरंगने अनोखा फ्लॉवरपॉट तयार केला. हा फ्लॉवरपॉट फेकल्यावर आग पटकन विझते. मित्रांनो, हा जादूचा फ्लॉवरपॉट नाही. यात आग विझवण्यासाठी वापरलं जाणारं पोटॅशियम कार्बोनेटचं मिश्रण

छोट्यांना, तुम्ही सकाळी सकाळी जवळच्या बागेतून जोरजोरात हसण्याचे आवाज ऐकले असतील.

कोण बरं हसत असावं, असा प्रश्नही तुम्हाला पडत असेल. मित्रमैत्रिणींनो, अनेक ठिकाणी लाफ्टर क्लबज असतात. इथे फक्त हसायचं असतं. वेगवेगळ्या लयीत हसायला शिकवलं जातं. हसणं आपल्या आरोग्यासाठी चांगलं असतं. हसल्यामुळे आयुष्य वाढत असं म्हणतात. हसण्याचे फायदे जाणून घेऊ या. * हसणं म्हणजे एकप्रकारचा व्यायाम. जोरात हसताना आपल्या हृदयाची गती वाढते. रक्तदाबही वाढतो. धावल्यामुळे किंवा कोणताही व्यायाम केल्यामुळे शरीराला होणारे फायदे फक्त हसल्यामुळे मिळू शकतात. * हसणारे लोक आजारी पडत नाहीत. हसताना आपल्या शरीरात एचजीएच नावाचा हार्मोन तयार होतो. यामुळे

का हसायचं?

रोगप्रतिकारक क्षमता वाढते आणि शरीर जंतूंनी लढायला सज्ज होतं. * हसण्याचं शास्त्र आणि त्याच्या आपल्या शरीरावर होणाऱ्या परिणामांच्या अभ्यासाला

हेल्थ वेल्थ

'जेलोटोलॉजी' असं म्हणतात.

* समोसची व्यक्ती हसत असेल तर आपल्यालाही हसू येतं. * हसल्यामुळे स्मरणशक्ती सुधारते. एकाग्रता वाढते. त्यामुळे तुम्हा मुलांनी भरपूर हसायला हवं. * स्वतःला गुदगुल्या केल्यावर हसायला येत नाही. दुसऱ्याने अचानक गुदगुल्या केल्यावर मेंदूला धक्का बसतो. पण आपणच गुदगुल्या करणार असू तर याची मेंदूला कल्पना असते. गुदगुल्या करण्याआधीच त्याला आपल्या बोटांच्या स्पर्शाची जाणीव झालेली असते. त्यामुळे स्वतःच स्वतःला गुदगुल्या करणं मेंदूसाठी धक्का उरत नाही आणि आपल्याला हसू येत नाही.

ओळखा पाहू

जिज्ञासा

- १) एंटॉमॉलॉजीमध्ये कशाचा अभ्यास केला जातो ?
- २) फिल्म अँड टिव्ही इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया कुठे आहे ?
- ३) गोवा शिंपयाई लिमिटेडची स्थापना कधी झाली ?
- ४) संयुक्त राष्ट्रांचं मुख्यालय कुठे आहे ?
- ५) फॅथॉमीटरनी काय मोजतात ?
- ६) महाराष्ट्रात लोकसभेच्या किती जागा आहेत ?
- ७) कोणत्या ऋतूत शरीराला जास्त फॅट्सची गरज असते ?
- ८) इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ पेट्रोलियम कुठे आहे ?
- ९) ट्रान्स सायबेरियन रेल्वे लाईन कुठे आहे ?
- १०) भारताच्या अंतराळ कार्यक्रमाला कोणत्या वर्षी सुरुवात झाली ?

६३१६ (०६ 111111)

(४ 111111) (७ 111111) (६ 78) (3 111111) (111111) (11 111111) (8 01111) (६ 111) (८ 11111) (६ 1111)

कलाक्षेत्र

संगीत शिरोमणी कुंदनलाल सहगल

एक असा भारतीय गायक ज्याने भारतीय चित्रपट संगीत क्षेत्रात इतिहास घडविला. ज्याच्या गायकीचे पंडीत भिमसेन जोशी, लता मंगेशकर यांच्यासारखे दिग्गज दिवाने होते. एका नृत्य आणि गायन करणाऱ्या वेश्या स्त्रीला त्यांनी आपली गुरुमाता मानली. तिच्याकडून दूमी हा गायनाचाही प्रकार आत्मसात केला. गायनासाठी घरचे सर्व वैभव सोडून घराचा त्याग केला. गाणी गात गात दारोदारी साड्या विकल्या.

मुकपटांच्या जमात्यातून चित्रपट सृष्टी बोलपटांच्या दिशेने वाटचाल करित होता. अशा सुवातीच्या काळात गायक आणि नट असलेल्या कुंदनलाल सहगल यांची वाटचाल सुरू झाली. हिंदी चित्रपट सृष्टीचे पहिले सुपरस्टार आणि पहिले गायक नट कुंदनलाल सहगलच होते. लता मंगेशकर, मुकेश, महमद रफी, किशोर कुमार ज्यांच्याकडून प्रेरणा घेऊनच हे सगळे गायनक्षेत्रात आले. त्या सगळ्यांनाच गुरुस्थानी असणारे सर्वश्रेष्ठ गायक म्हणजेच कुंदनलाल सहगल. गायनाच्या अनेक पिढ्या येतील परंतु कुंदनलाल सहगल यांचे स्थान ध्रुवपदासारखे अजिंक्य राहिल. कुंदनलाल सहगल हे गायनक्षेत्रातील भीष्म पितामह आहेत.

पंजाब प्रांतातील जालंदरमधून जम्मूमध्ये येऊन वसलेल्या सहगल परिवारात ११ एप्रिल १९०४ साली कुंदनलाल यांचा जन्म झाला. कुंदनलाल यांचे वडील तहसिलदार होते. त्या काळात तहसिलदाराच्या घरात जन्म घेणे म्हणजे एखाद्या राज्याच्या घरात जन्म घेण्यासारखे होते. जम्मूमधील सुप्रसिद्ध सुफी इमामाने भविष्यवाणी केली होती हा मुलगा एक दिवस आपल नाव मोठे करेल.

पाच वर्षांचा कुंदन गाढ झोपेत असतानाच त्याच्या कानावर लोकसंगीताची धून येत असे. झुंझुंमुंजू झाले की काश्मीरच्या निसर्गसंपन्न डोंगरावरील धुके थोडे कमी झालेले असायचे. हळूहळू पहाटे पहाटे बासरीचे मोहित करणारे मधुर स्वर आणि डोंगरी गीतांचे ध्वनी कानांत गुंजत असतानाच कुंदन झोपेतून हळूहळू जागा व्हायचा. कुंदनची आई खुप सुंदर गात असे.

कुंदन शाळेत जाऊ लागला पण त्याचे लक्ष अभ्यासाकडे नसायचे. शिक्षक गणित शिकवायचे पण कुंदनचे लक्ष मात्र डोंदार वृक्षांनी बहरलेल्या काश्मीरच्या सुंदर वनातून गाणाऱ्या गुराख्यांच्या गायनाकडे असायचे. कुंदन शाळेतून मध्येच उठून गुराख्यांची गाणी ऐकण्यासाठी पळून जात असे म्हणून त्याच्यावर नजर ठेवण्यासाठी वडिलांनी एक नोकर नेमला होता. कुंदन त्याच्या हातावर तुरी देऊन पळून जात असे व शाळा सुटण्याच्या वेळेस परत येत असे. कुंदन फक्त बारा वर्षांचा होता पण त्याच्या गायकीची चर्चा जम्मू मध्ये पसरली होती. एकदा कुंदन काश्मीरचे महाराज प्रताप सिंह यांच्या दरबारात आपल्या वडीलांसोबत गेला होता. तेथे त्याने संत मीराबाई यांचे बजान गायले. सर्व दरबार टाळ्यांच्या कडकडाटाने दणाणून गेला. महाराजांनी कुंदनची पाठ थोपटली. महाराज म्हणाले भविष्यात हा मुलगा मोठा गायक होईल. या मुलाच्या जिभेवर सस्वती बसली आहे.

एक दिवस सुप्रसिद्ध रामलीला कलाकार परशुराम नगर घरी आले. त्यांनी कुंदनच्या वडीलांना समजाऊन रामलीला मध्ये कुंदनला सीतेच्या भूमिकेसाठी तयार केले.

स्वतः परशुराम नगर रामाची भूमिका करित असत. त्यांनी कुंदनला गायन आणि अभिनयाचे विविध पैलू शिकविले. सीता बनलेला कुंदन आपल्या भूमिकेतील गायन आणि अभिनयाने प्रेक्षकांच्या डोळ्यात अक्षरशः पाणी आणत असे. शो संपल्यावर महिला सीता बनलेल्या कुंदनच्या पायाला स्पर्श करून नमस्कार करित असत.

एक दिवस कुणाची नजर लागली कुणास ठाऊक? लहानम्या कुंदनचा आवाज अचानक बंद झाला. "आई मी आता कधीच गाऊ शकणार नाही." असे म्हणत कुंदन रात्रभर रडत राहिला.

आई खुप घाबरली पिर बाबा सलमान युसुफच्या दरबारात घेऊन गेली. बाबा म्हणाले, "घाबरू नका उद्या पासून माझ्याकडे पाठवून घ्या मी स्वतः त्याला संगीत शिकवणार." दोन वर्षांनंतर सलमान बाबांचे आंगण कुंदन च्या मधुर सरांनी गुंजु लागले होते. काही काळाचे कुंदनचे वडील सेवानिवृत्त झाले. जालंधरला गावी आले. कुंदन पुढील शिक्षणासाठी आपल्या काकांच्या बरोबर जम्मूमध्येच राहिला. 'प्रिन्स ऑफ वेल्स' कॉलेजात अॅडमिशन घेतले. परंतु कुंदन शिक्षण पूर्ण करू शकला नाही. एक दिवस कॉलेज आणि जम्मू दोन्ही सोडून कुंदन जालंधरला आपल्या घरी परतला. साल १९२६ जालंधरमध्ये कुंदनच्या वडीलांनी रिटायर्ड झाल्यावर ठेकेदारी सुरू केली होती. कुंदनने त्यांच्या धंद्यात यावे अशी वडीलांची इच्छा होती.

पण कुंदनला गायन क्षेत्रात जायचे होते. एक दिवस वडीलांनी घर डोक्यावर घेतले. त्यांनी कुंदनला इशारा दिला. घरात रहायचे असेल तर संगीताचा नाद सोड. घर किंवा संगीत यापैकी एक निवड. आयुष्यभर तुझा बोल उचलायचा मी ठेका घेतलेला नाही.

कुंदनने घर सोडण्याचा निर्णय घेतला आणि दिल्लीची ट्रेन पडली. दिल्लीत मित्रांच्या मदतीने विद्युत विभागात नोकरी मिळाली. नंतर मिलिटरी इंजिनियर सर्विस मध्ये शिफ्ट अॅडॅडची नोकरी केली. पण या नोकरीत मन रमत नव्हते.

भाऊ रामलाल सहगल दिल्ली येथे रेल्वेमध्ये नोकरी करित होते. त्यांनी कुंदनला टाईम कीपर म्हणून रेल्वेत कामाला लावले. काही काळ दिल्लीत काम केल्यानंतर भावाची बदली मुरादाबादला झाली. कुंदनही मुरादाबादला गेला. पण त्याच्या संगीत कलेला मुरादाबाद मध्ये चालना मिळत नव्हती. म्हणून परत दिल्ली रेल्वेघाटात कुंदन नोकरी करू लागला. दरम्यान दिल्ली रेल्वे यार्डमध्ये मोठ्या पदावर काम करणाऱ्या रायसाहेब राघवानंद गौतम यांच्याशी कुंदनची ओळख झाली. कुंदनची गायकी बघून प्रभावित झाले. रायसाहेब शिमला येथे रहाणारे होते. ते एक ड्रामा क्लब चालवायचे. त्यांनी कुंदनला रेल्वेची नोकरी सोडायला लावली. त्याला क्लबच्या नाटकात काम दिले.

कुंदन रात्री नाटकात काम करायचा. पण दिवसभर बसून राहण्यापेक्षा दिवसा एका कंपनीत टाईपरायटर विकायचे काम कुंदन करू लागला. गाणी गात गात टाईपरायटर विकत असल्यामुळे त्याची विक्री इतर सेल्समन पेक्षा जास्त व्हायची. म्हणून इतर सेल्समनांनी घडयंत्र करून कुंदन विक्री केल्याची रकम कंपनीत जमा करित नाही असा आड कुंदनवर आणला.

चौकशीत कुंदन निर्दोष सुटला. पण नोकरीवरून मन उडाले त्याने ती नोकरी सोडून दिली.

परत एकदा नव्या नोकरीच्या शोधात निघालेला कुंदन कानपूरला गाडीतून उतरला. खुप प्रयत्न करूनही नोकरी मिळना. खिशातले पैसे संपले होते. राहण्याचा ठिकाण नव्हता. पोटात अन्नाचा कणही नव्हता. अशा अवस्थेत कुंदन रस्त्यावर बेशुद्ध होऊन पडला. तेथील चामडा फॅक्टरी मधील कामगारांनी कुंदनला आपल्या वस्तीत नेले. थोडा सावरल्यावर त्यावर दोन चार दिवस ठेऊन मग पाठवून दिले. एक दिवस गोंयच्या किनाऱ्यावर सराया घाटावरील मंदिरासमोर कुंदन दुःख वेगाने तल्लीन होऊन एकटाच भजन गाण्यात इतका तल्लीन झाला की देहभानच विसरला होता. शुद्धीवर आला तेव्हा बाजूला पैशाचा वर्षाव झाला होता. कुंदनला लाज वाटली. लोक आपल्याला भिकारी समजले होते. एक गृहस्थ मात्र तो शुद्धीवर येण्याची वाट पाहत होते. त्यांनी त्याला गाणी गात गात साड्या विकण्याची नोकरी ऑफर केली. कुंदन गाणी गात गात साडी विकत होता. पण संगीत क्षेत्रात जायचे स्थान अधुर्च होते.

त्याच दरम्यान जालंधर येथील कुंदनचे शेजारी संगीत निर्देशक हरिश्चंद्र बाली यांची कानपूरमध्ये अचानक कुंदनबरोबर भेट झाली. त्यांनी कुंदनला कलकत्ता येथे येऊन भेटायचा सल्ला दिला. साडीवाल्या शेटर्जीची कलकत्ता येथे एक शाखा होती. त्यांनीच राहण्याची व जेवणाची सोय केली. जोपर्यंत संगीत क्षेत्रात नोकरी मिळत नाही तोपर्यंत साड्या विकत रहायची सवलत दिली. कलकत्ता येथे गेल्यावर हरिश्चंद्र बाली कुंदनला आर.सी. बोराल यांच्याकडे घेऊन गेले. बोराल यांनी न्यु थिएटरचे मालक बी. एन. सरकार यांना विनंती करून कुंदनची शिफारस केली. दोनशे रुपये पगार आणि पाच रुपये प्रतिदिन भत्ता अशी नोकरी ठरली. अट होती कुंदनने बांगला भाषा आणि शास्त्रीय संगीत शिकावे लागेल. एग्रिमेंट बनवली गेली.

'न्यु थिएटर' ने सहगल यांना घेऊन सन १९३२ मध्ये 'मोहब्बत के आसु हा पहिला चित्रपट काढला. चित्रपट आपटला नंतर आलेले आणखीन दोन चित्रपट आपटले.

पण प्रचंड आत्मविश्वास असलेल्या बी. एन. सरकार यांनी सहगल यांना घेऊन 'पुरण भगत' हा चित्रपट काढला. त्या चित्रपटाची गाणी लोकप्रिय झाली. 'चंडीदास' सन १९३४ मध्ये हा चित्रपट प्रचंड चालला सहगल यशाच्या शिखरावर पोहचले. यानंतर आलेल्या 'देवदास' या चित्रपटांने सहगल यांची कारकिर्द झळकून गेली.

सन १९३८ मध्ये आलेल्या 'स्ट्रीट सिंगर' चित्रपटातील 'बाबुल मोरा नैहर छूटो ही जाए' ही दूमी एवढी लोकप्रिय झाली की आजही ती गायली जाते.

एकापेक्षा एक चित्रपट 'न्यु थिएटर' काढत असतानाच सन १९४० मध्ये थिएटरला आग लागली या आगीत भस्मसात झाले. नंतर दुसरे महायुद्ध सुरू झाले. कलकत्त्याच्या आकाशात लडाखु विमान धिरेट्या घालू लागली. सिनेमागृह युद्धाच्या भितीमुळे बंद पडू लागला. मुंबईतील फिल्म इंडस्ट्री त्या मानाने चालली चालली होती. पृथ्वीराज कपूर, केदार शर्मा, के. एन. सिंह हे

पंजाब प्रांतातील जालंदरमधून जम्मूमध्ये येऊन वसलेल्या सहगल परिवारात ११ एप्रिल १९०४ साली कुंदनलाल यांचा जन्म झाला. कुंदनलाल यांचे वडील तहसिलदार होते. त्या काळात तहसिलदाराच्या घरात जन्म घेणे म्हणजे एखाद्या राज्याच्या घरात जन्म घेण्यासारखे होते. जम्मूमधील सुप्रसिद्ध सुफी इमामाने भविष्यवाणी केली होती हा मुलगा एक दिवस आपल नाव मोठे करेल. पाच वर्षांचा कुंदन गाढ झोपेत असतानाच त्याच्या कानावर लोकसंगीताची धून येत असे. झुंझुंमुंजू झाले की काश्मीरच्या निसर्गसंपन्न डोंगरावरील धुके थोडे कमी झालेले असायचे.

'न्यु थिएटर' सोडून मुंबईत गेले होते. अशा वेळेस 'न्यु थिएटर' चे मालक बी. एन. सरकार यांनी सहगल यांना मुंबईत जायची परवानगी दिली. 'न्यु थिएटर' चे संगीतकार खेमचंद प्रकाश यांनी मुंबईत 'रणजीत मूवीटोन' बरोबर काम सुरू केले होते. त्यांना सहगल सारखा दुसरा आवाज सापडत नव्हता. त्यांनी मुंबईतून चे मालक चंदुलाल शहा यांना सहगल यांना बोलवण्याची विनंती केली. सहगल मुंबईत आल्यावर रणजीत मूवीटोन ने 'सुरदास' नावाचा चित्रपट काढला. मुंबईत देखील सहगल यशाच्या शिखरावर पोहचले. सन १९४४ मध्ये आलेल्या 'तानसेन' चित्रपटातील गाणी अजरामर झाली. कुंदन आपल्या बांगाली गाण्यांनी

बांगालमध्येही लोकप्रिय झाला. एग्रिमेंट नुसार सहगल कलकत्त्याला न्यु थिएटर कंपनीत परतले. पण कंपनी ने बनविलेला 'माय सिस्टर' (१९४५) चित्रपट चालला नाही. सहगल मुंबईत परतले पण सुपरस्टार झालेल्या सहगल यांची बिदागी देणे कंपनीच्या परवडत नव्हते. त्यातच 'कुरुक्षेत्र' 'तदबीर' आणि १९४६ मध्ये आलेला 'उमर खय्याम' तीन्ही चित्रपट आपटले. फिल्म इंडस्ट्रीमध्ये सहगल चे चित्रपट पडत आहेत असा संदेश गेला.

हताश झालेले सहगल दारूच्या नशेच्या आहारी गेलेले होतेच त्यातच आजारपणाने डोके वर काढले.

सहगल यांनी आपल्या गावी परतण्याचा निर्णय घेतला. तिकिट काढले पण

तेवढ्यात 'शाहजहान' चित्रपटाची ऑफर आली. शाहजहानची गाणी सुपरहिट झाली. परत एकदा सहगल शिखरावर पोहचले. परंतु आजारपणा वाढत गेला. 'परवाना' हा शेवटचा चित्रपट केल्यावर सहगलनी बिस्तर पकडला. औषधाला शरीर साथ देईना. अखेरीस १८ जानेवारी १९४७ रोजी सहगल यांनी वयाच्या अवघ्या त्रेचाळीसाव्या वर्षी इहलोकाचा निरोप घेतला. भारतीय चित्रपट सृष्टी एका महान कलाकाराला अवेळी मुकली. ❄❄

राजस्थानमध्ये बोअरवेलमध्ये पडून जीव गमावलेल्या चेतनाचे प्रकरण ताजे असतानाच गुजरातमध्येही अशीच एक घटना समोर आली आणि जीव कळवळला. अलिकडेच कोटपुतली-बहेर जिल्ह्यात तीन वर्षांची चेतना शेतात बांधलेल्या १५० फूट खोल बोअरवेल मध्ये पडली. दहा दिवस चाललेल्या बचाव मोहिमेनंतर १ जानेवारीला तिची सुटका करण्यात आली खरी, मात्र डॉक्टरांच्या पथकाने तिला मृत घोषित केले. त्यानंतर गुजरातमधील कच्छ जिल्ह्यातील गावात एक मुलगी ५४० फूट खोल बोअरवेलमध्ये पडली आणि ४९० फूट खोलवर अडकली. लगोलग बचावकार्य सुरू झाले. १८ वर्षे वयाच्या मुलीला वाचवण्यासाठी ऑक्सिजनचा पुरवठा, खाण्याचे जिवस पुरवण्यात आले. मुलगी बेशुद्ध अवस्थेत असल्यामुळे तातडीने सुटका करणे गरजेचे होते. अर्थीत ही काही एकमेव घटना नाही. आतापर्यंत देशामध्ये अशा बऱ्याच घटना घडल्या आहेत. अशा अपघातांनंतर राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दल, सीमा सुरक्षा दल वा यासारख्या अन्य दलांची मदत घेतली जाते. पथकानाही पाचारण करण्यात येते. मात्र त्यांना या येतच असे नाही. वरील दोन्ही उदाहरणे पुंशी बोलकी आहेत. राजस्थानच्या दौसा जिल्ह्यात आणि मध्य प्रदेशमधील गुना येथे घडलेल्या घटनेनंतर झालेला आक्रोश देशातील अनेक भागांनी ऐकला आहे.

अलिकडे पाण्यासाठी जमिनीची चाळण करणाऱ्या हव्यासातून विंधन विहिरी आणि कूपनलिका खोदण्याचे प्रमाण वाढले आहे. त्यासाठी खोदण्यात येणारे खडे एक तर बुजवले जात नाहीत किंवा त्यांच्याभोवती सुरक्षेचे कवच केले जात नाही. मग खेळता खेळता गेलेली मुले त्यात अडकतात आणि कोमलपणाआधीच त्यांचे जीवन कुस्करले जाते. अपुरा पाणवयू, भूक आणि तहानेने व्याकूळ झालेले मूल आंधळ्या बोवघात मृत्यूची वाट कशी पाहत असेल, याचा विचार करूनही मन हेलावून जाते. भीती आणि अंधारात लहान मुलाला कोणत्या मानसिक आणि शारीरिक कळोचा सामना करावा लागतो, याचा विचार करतच नाही. मात्र आपला असवेदनशील समाज आणि बेफिकीर यंत्रणा या शोकांतिका गांभीर्याने घेत नाही. लाडो रूपे खर्च करणाऱ्या विंधन विहिरीच्या खड्ड्याचे तोंड बंद करण्यासाठी काही रूपे खर्च न करण्याचा निष्काळजीपणा संबंधित

विंधन विहिरीत मुले अडकून झालेल्या दुर्घटना काळजाचा ठोका चुकवून जातात. अलिकडेच अशा दोन दुर्दैवी घटनांनी समाजमन हेलावले. १८ वर्षीय मुलगी अडकल्याची घटनाही या प्रश्नाचे गांभीर्य दाखवून गेली. मात्र तरीदेखील या प्रश्नी कठोर पावले उचलण्यात आपण कमी पडत आहोत. अशा घटनांमध्ये बचावकार्य वेळखाऊ आणि आव्हानात्मक असू शकते हे मान्य केले तरी लवकरात लवकर मार्ग काढणे गरजेचे आहे.

जीवघेण्या अंधारवाटा

दाखवतात. राजस्थानमधील कोटपुतली येथे विंधन विहिरीत पडलेल्या तीन वर्षांच्या मुलीला आठवडा उलटूनही बाहेर काढण्यात आले नव्हते, ही बाब यंत्रणेचे अपयश दर्शवते. ही कार्यवाही गुंतगुंतीची असून मदतकार्यात अडथळे येत असल्याचे सांगण्यात आले असले, तरी सुरुवातीला प्रशासनाच्या हलगर्जीपणावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले आहे. अशा कारवायांमध्ये राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दल (एनडीआरएफ) आणि स्थानिक सुरक्षा दलांचे अपयश

लावण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. असे असतानाही विंधन विहिरी

वारं वार समोर येत असते. निःसंशयपणे अशा संकटात, तात्काळ पावले उचलण्याची आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाने मदतकार्य सुरू करण्याची गरज भासू लागली आहे. वारंवार होत असलेले कूपनलिका आणि विंधन विहिरींचे अपघात पाहता सर्वांचे न्यायालयाने २०१० मध्ये मार्गदर्शक तत्त्वे जारी केली होती. त्यात असे अपघात टाळण्याच्या सूचना होत्या. विंधन विहिरी आणि कूपनलिकाभोवती कुंपण उभारून मजबूत बोटसह स्टीलचे कव्ह

आणि कूपनलिकांमध्ये मुले पडल्याच्या घटना रोज घडत आहेत. शेतकरी आणि स्थानिक प्रशासन सर्वांचे न्यायालयाच्या आदेशाकडे दुर्लक्ष करत असल्याचे उघड आहे. अन्यथा, अशा अपघातांची पुनरावृत्ती झाली नसती. देशाच्या विविध भागांमध्ये विंधन विहिरी आणि कूपनलिका अपघातांच्या घटना केवळ देखरेख विभागांचा निष्काळजीपणाच प्रतिबिंबित करत नाही, तर कूपनलिका आणि विंधन विहिरी उघडे ठेवतात. त्यांच्या गुन्हेगारी वृत्तीचेही दर्शन त्यातून घडते.

प्रा. अशोक ढो

नाही, हेही विशेष. एका अंदाजानुसार, देशात सुमारे सव्वा तीन कोटी विंधनविहिरी आणि कूपनलिका आहेत. त्यापैकी बहुतांश कोरड्या पडल्या आहेत. बेजबाबदार लोक त्या उघड्या ठेवतात आणि अपघाताचे कारण बनतात. राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दलाच्या दोन तृतीयांश मदत आणि बचाव मोहिमा अयशस्वी ठरतात. सर्व राज्यांमध्ये अशा प्रकरणांमध्ये मुलांचे प्राण वाचवण्यासंबंधीच्या सुरक्षेच्या उपाययोजना प्रत्येक जिल्ह्याच्या अधिकाऱ्यांना मॅन्युअलच्या स्वरूपात दिल्या पाहिजेत. त्यामुळे कोणतीही दुर्घटना घडल्यानंतर तातडीने मदतकार्य सुरू करून मुलांना वाचवता येईल. आपली मदत आणि बचाव यंत्रणा किती कमकुवत आणि कुचकामी आहे, हे ही अशा संकटातून दिसते. अनेकदा परिस्थिती गुंतागुंतीची झाल्यावर लष्कराच्या तज्ज्ञांचीही मदत घेतली जाते. मात्र बऱ्याच वेळा लष्कराच्या तज्ज्ञांना इतक्या उशिरा बोलावले जाते की मुलांच्या जगण्याची फारशी आशाच नसते. कूपनलिका आणि विंधन विहिरींची देखभाल करणाऱ्या संस्थांच्या अधिकाऱ्यांची जबाबदारी निश्चित करण्याची वेळ आली आहे. अशा प्रकरणांमध्ये निष्काळजीपणा दाखवणाऱ्या अधिकाऱ्यांना शिक्षा होणे गरजेचे आहे. उघड्या विंधन विहिरी आणि कूपनलिकांच्या मालकांवर कडक कारवाई करणे, ही त्यांची जबाबदारी आहे. या संदर्भात सम रजतील लोकांनाही सतर्क करण्याची गरज आहे, जेणेकरून ते उघड्या कूपनलिका आणि विंधन विहिरीबाबत प्रशासनाला माहिती देऊ शकतील. त्यांचे नाव गोपनीय राखण्याची हमी प्रशासनाने घेतली पाहिजे. अन्यथा, त्यातून खून पडायचे. समाजाने सजग आणि संवेदनशील राहिल्यास प्रशासनावरही दबाव येईल. या सजगतेने आणि दक्षतेने अनेक मुलांचे अमोल्य जीवन वाचतील.